

Իսրայելի արտաքին գործոց նախարար Միշկան Շալոմ երկ Երևանի և Իրանը ամբաստանեց Հրվալլայի արարքներուն զօրակցած ու օժանդակած ըլլալու յանցանքով:

Շալոմ շեշտեց, որ Իսրայել մեծ համբերութեամբ պատասխանեց Հրվալլայի վերջին յարձակումին, աւելցնելով, որ Իսրայելի համբերութիւնը նաեւ չափ ու սահմանի ունի:

ԱԶՏԱԿ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

1500 L.Ո. 76ԳԻ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 129 (21471) ԵՐԵՎԱՆԻ, 12 ՕԳՈՍՏՈՍ 2003 10 ԷՁ

ՔՐԱՌԻԿ ԱՅՅԵԼԵՅ ԷՉՄԻԱԾԻՆ

Միացեալ Նահանգներու Քոնկրէսի անդամ ճոյէֆ Քրաուլի, որ Հ. Յ. Դ.ի հրաւերով Հայաստան կը գտնուի եւ հանդիպումներ կ'ունենայ Հայաստանի քաղաքական վերնախաւին հետ, երկ այցելեց Ս. Էջմիածին, ուր հանդիպում ունեցաւ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսին հետ: Այլ հարցերու շարքին հանդիպումին ընթացքին ընկերակցեցաւ Թուրքիոյ եւ Արարիչական մէջ հայկական պատմաճշակութային եւ հոգեւոր արժէքներու ու կրթութեան պահպանութեան խնդիրը:

ԻՐԱՅԵԼԵԱՆ ԲՈՆԱՐԱՐՔԵՐՈՒ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

ՉԻՆԱԴՈՒԼԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳՄԱՆ ԲՆԱՐԿՈՒՄԸ ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ

Չինեալ պայքար մղող պաղեստինեան խմբակներ, որոնք երեք ամսուան փնտրուի մը ձեռնարկած են, երկ յայտնած են, թէ փնտրուի երկարաձգման հարցը նկատի պիտի չունենան, մինչ իսրայելեան «բռնաբարումները» կը շարունակուին:

Իսրայելեան ուժերու կողմէ Այսրլորդանանի մէջ անցեալ Ուրբաթ օրուան ներխուժումին ընթացքին 4 պաղեստինցիներու սպանութիւնը անհաւանական դարձուցած է Համասի եւ «Իսլամական Ժիհատ»ի նման խմբակներու կողմէ փնտրուի երկարաձգումը:

«Իսլամական Ժիհատ»ի քաղաքական մէկ ղեկավարը՝ Մոհամէտ Հինտի, յայտնած է, թէ փնտրուի երկարաձգումին գծով ենթադրութիւնները «կը վնասեն» պաղեստինցիներուն, այն պահուն, երբ մարդիկ պետք է ուշադիր հետեւին իսրայելեան յարձակումներուն:

«Անոնք գնդակը պաղեստինցիներուն դաշտը կը նետեն», ըսած է ան, շեշտելով, որ Իսրայել փնտրուի կը մերժէ եւ կը բռնաբարէ վայն:

Իսրայել շեշտած է, թէ փնտրուի միակողմանի է եւ թէ բանակը անոր պայմաններով կաշկանդուած չէ:

Համասի մէկ պաշտօնատարը՝ Իսմայիլ Հանիա, նոյնպէս ըսած է, թէ ներկայիս անյարմար է փնտրուի երկարաձգումին մասին խօսիլ:

Մշակոյթի նախարար Չիատ Ապու Ամր Նապլուսի յարձակումէն ետք յայտնած էր, թէ փնտրուի պայքարի դիմած խմբակներուն հետ տեսակցութիւններ ունեցած է՝ փնտրուի երկարաձգումին գծով եւ թէ պատասխանը դրական եղած է:

Մակայն յարձակումը երկարաձգման որեւէ հաւանականութիւն քանդեց. ըսած էր ան:

69 ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐ ԱԶՍ ՊԻՏԻ ԱՐՁԱԿՈՒԻՆ

Իսրայելի նախագահ Մոշէ Բացալ Կիրակի գիշեր ստորագրած է հրամանագիր մը, ըստ որուն, պաղեստինցի 69 բանտարկեալներու վճիռները փոփոխութիւն պիտի կրեն, այնպիսի ձեւով, որ անոնք այսօր պատ պիտի արձակուին:

Շար.ը՝ էջ 10

ՊԱՍՐԱՅԻ ՄԷՋ ՅԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՏԻՐԵ

Խուզարկութիւններու Պասրայի մէջ

Իրաքի հարաւային բանալի Պասրա քաղաքին մէջ երկ «դիրաբեկ» խաղաղութիւն մը կը տիրէր՝ երկօրեայ խոռվորութիւններէ ետք, մինչ ամերիկացի ալ զինուոր մը կը սպաննուէր փնտրուի ընթացքին:

Պասրայի մէջ բրիտանական ուժերուն բանբերը՝ Չարլի Մեյո, երկ յայտնած է, թէ կացութիւնը հանդարտած է եւ թէ ուժերը իրաքցիներու հետ կը գործակցին վառելիքի պատահած է Պասրայի մէկ վայրին մէջ, ուր խոռվորութիւններ չէին արձանագրուած:

Խոռվորութիւնները դաշնակից ուժերուն համար «ուշքի գալու»

վորութիւններուն 2 կոչ մըն էին, յիշեցնելու համար, թէ անոնք երկրին վերակառուցման համար անվերջանալի օրերէն երկար ժամանակ չունին, մինչ քաղաքներ ծամերով առանց ելեկտրական հոսանքի կը մնան, իսկ սեւ շուկայի վրայ վառելիքի կը մաքսանեցուցին:

Միւս կողմէ, մինչ ամերիկեան բանակը կը փորձէ ճնշել Իրաքի մէջ իր առաքելութիւնը ձախողութեան մատնող տարրերը, Պաղտատէն 60 քմ. հիւսիսարեւելք գտնուող Պաքուպա քաղաքին մէջ ռստիկանական մը մօտ ամերիկացի փնտրուի մը սպաննուած է եւ 2 ուրիշներ վիրաւորուած Կիրակի գիշեր:

1 Մայիսին ի վեր առնուած 57 ամերիկացի փնտրուներ սպաննուած են փնտրուներու կողմէ յարձակումներու պատճառով, մինչ 60 ուրիշներ զոհ գացած են բախումներու հետ կապ-

ութեան ընկերութեան տնօրէն Քամալ Հայէք, որ այցելած էր ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Այուպ Հըմայէտին: Ան ընկերակցեցաւ նա-

խուսուած Կիրակի գիշեր:

Շար.ը՝ էջ 2

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Լ. ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱԳԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԻՐԱՐԿԵԼԻ Է ՈՐԵՒԷ ՄԻՋՈՑ

Կ'ԸՍԵ ԻԼՀԱՄ ԱԼԻԵՒ

Արարիչականի վարչապետ Իլիամ Ալիեւ լրագրողներու հետ հանդիպումի մը ընթացքին անդրադարձած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, նշելով, որ տագնապի լուծման համար կիրարկելի է որեւէ միջոց: Ըստ «Ապատրիս» ձայնափութի կայանին, Ի. Ալիեւ յայտնած է, թէ ինք պատերազմին կողմնակից չէ, բայց ազդեցիկ իր հողերը» եւ այդ մէկը նախընտրելի է ընել խաղաղ միջոցներով, միջազգային կազմակերպութիւններու մասնակցութեամբ: «Խաղաղ միջոցները տակաւին չեն սպառած: Բայց եթէ անոնք սպառին, կիրարկելի պիտի ըլլայ որեւէ միջոց», աւելցուցած է Իլիամ Ալիեւ:

Անդրադառնալով իր հօր՝ Արարիչականի նախագահ Հայտար Ալիեւին, որ բուժման կ'ենթարկուի Քիլիմէնտի մէջ (Միացեալ Նահանգներ), Իլիամ Ալիեւ նշած է, թէ անոր առողջական վիճակը լաւ է: Ինչ կը վերաբերի Արարիչականի ընդդիմութեան, որ մերժած էր Իլիամի վարչապետ նշանակումը, Ի. Ալիեւ դիտել տուած է, թէ ընդդիմութիւնը կը փորձէ օգտուիլ Հայտար Ալիեւի առողջական վիճակին ստեղծած կացութենէն եւ կը յուսայ, որ իշխող վարչակարգը ցնցումներու ենթարկուի: «Ընդդիմութեան փափքները չիրականացան, որովհետեւ խորհրդարանը զիս վարչապետ ընտրեց միաձայնութեամբ, կառավարութիւնը ամբողջութեամբ կը պօրակցի ծրագիրներու եւ այս բոլորը ցոյց կու տան, որ Արարիչականի մէջ գոյութիւն ունի Հայտար Ալիեւի միասնական աշխատանքները», ընդգծած է Ի. Ալիեւ:

Նշենք, որ Արարիչականի ընդդիմութիւնը անցեալ շաբաթ կազմակերպած էր երկու ցոյցեր, հոծ բազմութեան մասնակցութեամբ: Յուշարարները պահանջած էին նորընտրի վարչապետ Իլիամ Ալիեւի հրաժարական: Ընդդիմադիր «Մուսաւաթ» կուսակցութեան ղեկավար Իսա Ղամպար Իլիամի վարչապետ նշանակման անդրադառնալով յայտնած էր. «Ասիկա իշխանութիւնը հօրմէն որդիին փոխանցելու միապետական ծրագիր է: Ըստ Արարիչականի Մահմանադրութեան եւ ընտրական օրէնքին, Իլիամ Ալիեւ չի կրնար միաժամանակ խորհրդարանի անդամ, վարչապետ եւ նախագահութեան թեկնածու ըլլալ»:

Հ. Յ. Դ. ՀԱՄԱԶԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԳ ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ ԿԸ ԾԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՋ

Հայաստանի եւ Արցախի մէջ իր աշխատանքները կը շարունակէ Հ. Յ. Դ. երիտաարական եւ ուսանողական միութիւններու համահայկական 8րդ բանակումը, որուն կը մասնակցին 15 երկիրներէ 350 երիտասարդներ եւ ուսանողներ:

Բանակումները, աւարտելով Ղափանի մէջ բանակումի առաջին հանգրուանը, իրենց դատարակչական ծրագիրը կը շարունակեն Արցախի մէջ: «Շարունակենք կերտուած յաղթանակներու ուղին» կարգախօսը կրող բանակումին կը մասնակցին ԼԵՄԻ եւ ՉՄԻ 70 ընկերներ: Անոնք Լիբանան պիտի վերադառնան յառաջիկայ Ուրբաթ, 15 Օգոստոսին:

ՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱՌՈՒՇԻ ՄԷՋ

Հայաստանի Տաւրի մարզին մէջ Օգոստոս 10ի կէս գիշերին սպաննուեցաւ տեղւոյն ոստիկանատան պատասխանատուներէն Սերիոժա Աւագանը:

Աւագանի դրացիներէն վերժինա Սահակեան, երբ բարեկամներէ տեղեկացած է, թէ գող մը մտած է իր վաճառատունը, դիմած է Աւագանին, որ փութացած է օգնութեան: Յանցագործը նկատելով Աւագանը, կրակ բացած է անոր ուղղութեամբ: Աւագան սպաննուած է, իսկ վիրժինա Սահակեան վիրաւորուած: Միջադէպին առնչութեամբ բացուած է քննութիւն եւ ի յայտ եկած է, որ յանցագործը Տաւրի բնակիչ մըն է: Որոշ տեղեկութիւններու համաձայն, յանցագործը՝ Սմբատ Խաչատրեան կը տիրապետէ ապրիլի միջոցներին, եւ բացառուած չէ, որ կտրելով սահմանային Տաւրի գետը սպաստանած ըլլայ ապրիլի անկանական կողմը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԱՆՁԱՄԲ ՍՏՈՒԳԵՅ ԵԼԵԿՏՐՈՒԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտ երկ անակնկալ այցելութիւն մը տուաւ Ելեկտրականութեան ընկերութեան, ուր քննարկեց աշխատանքի ընդհանուր ընթացքը եւ պահանջները շրջաններու ելեկտրականութեան հայթայթումի հարցը:

Նախագահ Լահուտի այցելութիւնը եկաւ նախարարաց խորհուրդի վաղուան արտակարգ նիստին երկու օր առաջ: Նշենք, որ նիստը յատկացւած է միայն Ելեկտրականութեան տագնապին քննարկման:

Շուրջ մէկուկէս ժամուան ընթացքին նախագահ Լահուտ այցելեց ընկերութեան գրասենեակները, ուր նկատեց պաշտօնէտներու բացակայութիւնը եւ հարցափորձեր կատարեց անոնց բացակայութեան պատճառներուն եւ անոնց պաշտօններուն մասին:

Ապա նախագահ Լահուտ ուղղուեցաւ քաղաքացիներու բո-

ղոքներու բաժանումը, որ խճողուած էր քաղաքացիներով: Անոնք անակնկալի եկան, երբ նշմարեցին նախագահը եւ սկսան անձամբ բողոքել անոր առանց կանխաւ պզուցման ելեկտրականութեան հոսանքի ընդհատումին եւ Ելեկտրականութեան կուտակուած գումարներուն մասին:

Նախագահ Լահուտ դիտել տուաւ, որ միայն երկու պաշտօնէտ կը գտնուի բողոքներու արձանագրութեան բաժանմանին մէջ եւ անոնցմէ մէկը արդէն իսկ բացակայ է, մինչդէռ վճարման սնտուկներուն մօտ աշխատանքը բաւական աշխուժ կ'ընթանար: Ան քանի մը անգամ անձամբ միջամրտեց դիրացներու համար քաղաքացիներուն գործառնութիւնները:

Նախագահ Լահուտ ընկերութեան մէջ տնտեսական ընկերութեան սպառումը վառելիքի քանակը, ինչպէս նաեւ երկ տնտեսական ծամը 7:30ին պատահած Ելեկտրականութեան ընկերութեան խանգարումին, որուն պատճառով ամբողջ երկիրը Ելեկտրականութեան վրկուած էր:

Նախագահ Լահուտի ընկերութեան մէջ գտնուած պահուն ծամանց ելեկտրակա-

ցանցի ներդրումի կեդրոնը, ուր լսեց Վեկուցումը նշեալ գրասենեակի պաշտօնէտներէն, որոնք իրենց կարգին նախագահ Լահուտի բացատրեցին նորոգութիւններու կատարման շրջանին Ելեկտրականութիւն հայթայթելու ձեւերը եւ միջոցառումները:

Նախագահ Լահուտ ընկերութեան մէջ տնտեսական ընկերութեան սպառումը վառելիքի քանակը, ինչպէս նաեւ երկ տնտեսական ծամը 7:30ին պատահած Ելեկտրականութեան ընկերութեան խանգարումին, որուն պատճառով ամբողջ երկիրը Ելեկտրականութեան վրկուած էր:

Նախագահ Լահուտի ընկերութեան մէջ գտնուած պահուն ծամանց ելեկտրակա-

նութեան ընկերութեան տնօրէն Քամալ Հայէք, որ այցելած էր ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Այուպ Հըմայէտին: Ան ընկերակցեցաւ նա-

խուսուած Կիրակի գիշեր:

Շար.ը՝ էջ 2

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

Շար.ը՝ էջ 10

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԾՐՋԱՊՏՈՅՑ

ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄԸ ՀՈՂԵՐՈՒ ՄՈՐՄՈՔԸ

Մեր շրջապատյուն նպատակը ծանօթանալն էր Լիբանանի քարտեզին հարապալի մասին: Պիտի երթալինք քաղաքում շրջանը, «ԺԸՆՈՒՊ», տառապած Հարա, ուր բնակչության տարագրությունը ու նահատակության ժողովուրդը մը՝ իր արի զաւակներով:

Հարաի ազատագրումը հողերը այցելութիւն մը, որ ուրախութիւն պիտի չնընչէր, բայց որ հողեկան գոհունակութիւն պիտի տար իբրեւ արիւնով փրկուած հոգամաս:

Կազմակերպիչները այս շրջապատյուն, պարզունակ հայուհիներ են: Լիբանանի Մարաշի Հայրենակցական Միութեան Տիկնանց Յանձնախումբը: Հայրենասիրական զգացումներէ մղուած, Լիբանանի քարտեզը լաւ ճանչնալու, միայն լուծած բառեր ու անուններ սորված ըլլալու վիճակէն դուրս գալու, ՀՈՂՂ մօտէն տեսնելու փափագ մըն էր: Կազմակերպիչները յարգած էին ի մի համաբեր 250 հայուհիներ, հինգ «Փուլման» հանրակառքերով: 6 Օգոստոս 2003ը պատմական բնոյթ գեղեցաւ: Առաւօտեան կանուխ ժամերէն «Կարաւանը» ճամբայ ելաւ, ուղղուեցաւ դէպի Մայտա, ուր կարճ դադար մը առնելէ ետք շարունակեց ճամբան դէպի Մաղտուշէ:

Ըսինք, թէ ընդհանրապէս Լիբանանի Հարաի, տեղւոյն գիւղերուն եւ քաղաքներուն մասին լուրջ ծանօթութիւն մըն էր մեր ունեցածը: Այդ շրջանին մէջ մղուած երկարատեւ պատերազմը, հրէական թափանցումները, լիբանանեան հողերէ բռնազարուումները, կենաց մահու ճակատումները, ահաւասիկ այս հարցերուն մասին հաղորդուած լրատուական-տեղեկատուական բաժինն էր միայն մեր գիտելիքը:

ՄԱՂՏՈՒՇԷ

Երկրորդ հանգրուան շրջապատյուն: Այս գիւղը անկապած հպարտ է, որ ունի պատմական դրոշմ, որովհետեւ հոն կայ «Մէյիտէթ Մանթարա» կոչուած քարայր-մատուռը, Աստուածածնայ ժամադրավայրը՝ իր Զաւակի՝ Յիսուսի հետ: Սպասման վայր մը, որ սրբատեղի ուժ ունի, ուր Ս. պատարագ կը մատուցուի այցելու կամ տեղացի եկեղեցականներուն կողմէ, ուր մոմեր կը լուսաւորեն քարայրի նմանող խորշերը:

Կը հետեւինք նուիրական աւանդութեան: Տիեզերական Մայրը կարծէր ինչու է հոն՝ սպասումով մը անվերջ: Մատարն կողմից կառուցուած է նոր տաճար՝ Աստուածամօր արձանով, որ Հարիսայի Աստուածածինին մէկ նմանակը կը նկատուի:

Ինքնին յուզիչ բնոյթ ունի այս հանդիպումէն մեկնող եւ անոր հետեւող հանգրուանային այս շրջապատյունը: Երկրին լաւ ծանօթ մեր վարիչը՝ Լեւոն, կը կատարէ նաեւ առաջնորդող «Կիրտ»ի պաշտօն: Հանրակառքը զոգացուած է ու չազդու չար հարապալի այս կողմնաշխարհը ողողած կիզիչ արեւին ջերմութեան: Գնալով դանդաղ է, որպէսզի ճամբորդները դիտեն պատուհանէն դուրս բացուած տարածութիւնները, ձիթաբանները, տեղ-տեղ լեռնային բարձունքները, անմշակ մնացած հողերը:

Նայեցէք ձեր աջ կողմը, հոն կը մշակուի Լիբանանի ամէնէն ընտիր ձիթապտուղն ու ձէթի արտադրութիւնը: Ինչպէս Հիւսիսի, Քուրայի շրջանին ձէթը, հոս եւս տարբեր է համն ու հոտը ձիթապտուղին, ձէթին: Ու մեր տեսածն այն է, որ կարծէք մշակները բացակայ են եւ ձիթաստանները մնացած են Աստուծոյ հոգածութեան: Քիչ մը աւելի անդին, պէտք է ըսել քանի մը քիւլմեթր անդին կայ նապակիչէն: Ձախի շքեղ «վիլլայ»ն խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրորիին բնակարանն է:

Այս շրջաններուն մօտ է պաղեստինեան գաղթական «Այն էլ Հելուին»: «Զահրանի» քարիւղի ընդունարանին անունը լսած էինք, հիմա կը տեսնենք բարձր պինդ եւ նմանող սարքաւորուած շրջանը: Տեսանք Լմթըլին, Քֆար Քեիին, որոնք իսրայէլեան ուժակոծումներու տեւական թիրախ դարձած են:

Քիչ ետք պիտի անցնինք Մերժալունէն: Ծամբաները խնամուած են, դիւրին է գնացքը, ոչ մէկ խոչընդոտ: Բայց յիշուած գիւղերէն, աւաններէն, հանդերէն ու մրգաստաններէն ձայներ չեն լսուիր: Ծամբան հեռու է անոնցմէ, թէ բնակիչները նօսրացած են, գաղթած, հեռացած... Չենք լսել արջի կանչ, կովու բառաչ, հանդի համերգ կամ մշակ մը՝ անասունով իր բեռնաբարձ... Ամայութիւն է, լուռութիւն:

ՇՔԻՖԻ ԲԵՐՈՂ

Շրջապատյուն ծրագրի վրայ նշուած են Շքիֆի բերդը եւ Ֆաթիմայի Դուռ վայրերը: Կը հասնինք Շքիֆի բերդ: Հոս ներկայ են լիբանանեան սահմանապահ զինուորները: Հանրակառքերը կանգ կ'առնեն: Բանակայինները կը հարցնեն. «Ո՞վ էք, ուրկէ կու գաք, ո՞ր կ'երթաք»: Վարիչը կը պատասխանէ.

- Պուրճ Համուտէն հայ կիներ են, Բարեսիրական Միութեան անդամներ:

Բերդը կառուցուած է բարձր դիրքի վրայ, ինչպէս կիրներու դարէն ժառանգ մնացած ամրակուռ կառոյց մը, որ ծառայած է իսրայէլի բանակայիններուն՝ ուժակոծելու համար շրջանի աւանները, քաղաքները, մինչեւ՝ Մայտա ու մինչեւ Պէյրութը...

Մինչեւ սահմանային այս գօտին մեր ժամանումը, ճամբուն եզրին տեսանք նկարները նահատակուած լիբանանցիներուն, անձնագոհ հերոսներուն, որոնց անունները արձանագրուած են հոն՝ ի յիշատակ հայրենանուէր նահատակներուն:

Ֆաթիմայի դուռն ալ ունի իր պատմական դրուագը: Հերոսուհի Ֆաթիման երուրուտ ըրած է այդ մուտքէն՝ իբրեւ նուիրեալ օգնական տառապող ժողովուրդին:

Հանրակառքէն կը դիտենք Ֆաթիմայի դուռը: Ըստ

Շքիֆ բերդը, ուրկէ երկար տարիներ իսրայէլեան թնդանօթները ուժեղացնում էին հարաի գիւղերն ու քաղաքները

մեր «Կիրտ»ին բացատրութեան, երկար ժամանակի պիտի կարօտէր մանրամասն բացատրութիւնը, որովհետեւ արդէն հինգ ժամեր կտրած անցած էին մինչեւ հոս: Կէսօր եղած էր, շարունակեցինք ճամբան հասնելու համար ժեզգիին գիւղաքաղաքը:

Բայց ճանապարհը յայտնութիւններ ունի տակաւին. կողքի դալար կամ լեռի բլուրները ապաստանը եղած են Լահրտ երբեմնի զօրավարին եւ իր համախոհներուն: Տեսանք նաեւ լահրտականներուն զօրանոցային վայրերը ու տխուր յիշատակներով հեռացանք վայրէջ:

ԺԵՉՁԻՆ

Բաղդատարար սահմանային ուրիշ շրջաններու, խաղաղ շրջան մըն է այս, ուր ջրվէժներուն ստեղծած գոգութիւնը կը յամենայ, որբան ալ նուազած ըլլայ գօրութիւնը «Շելլեյ»ին:

Ճաշարանը մեզ կը սպասէր ժամը 1:15ին: Իւրաքանչիւրը կը խօսէր մեր անցած ճամբաներուն, անոնց տխուր պատմութեան, ցաւազին երեւոյթին մասին: Յիշեցի Գէորգ էմինի «Տիւրք քէֆ» բանաստեղծութիւնը. «Ծանօթացանք Լիբանանի հարաւին, բայց ինչպիսի տարիներ այս հողին կառչած ժողովուրդը անցուց, տառապելով, մեռնելով: Իրաւ որ «Հողը արիւնով են փրկուած, իմացէք»: Հոս կը յիշես մեր Ղարաբաղը, շարժարանը Արցախը, հերոսներուն նահատակութիւնը: Ուրախ էինք եւ յուզուած, ի տես ամայացած, լուռ շէներուն, մրդաստաններուն...»

Հիւրասէր է ժեզգիինցի ճաշարանատէրը: Առաջին անգամ ըլլալով կը յսնէք ճաշարանատէրի մը բարի գալուստի խօսքը.

- Ես կը կոչուիմ թոնի Ռըզք, այս ճաշարանին տէրն եմ, բարի եկած էք: Հազար բարի ձեր բոլորին: Մեր սեղանները բաց են, խնդրեցէք ինչ որ կ'ուզէք: Էհէն ու սեհէն...

Կը տեղաւորուինք սեղաններուն շուրջ: 250 հոգինոց ճաշասեղանները պատրաստ են արդէն: Բացման խօսքով կը ներկայանայ Մարաշի Հայրենակցական Միութեան Տիկնանց վարչութեան ատենապետուհի Սօսի Քէօյլեան: Բարի գալուստ կը մաղթէ Հայրենակցուհիներուն եւ անոնց խնամիչներուն, ընդհանրապէս կիլիկեցի ընտանիքներու մայրերուն, հարսերուն:

Քիչ ետք հայկական շուրջպարի եղանակներով կը խանդավառուին գիւղական ճաշարանի հիւրերը: Երկու խօսք ըսելու կը հրաւիրուի Շահանդուխտ, որ նախ կ'անկարկէ շրջապատյուն, որ «ուխտագնացութեան» մը բնոյթը առած էր: Ան նմանութեան եզր մը գտաւ Արցախի պայքարին ու Լիբանանի հարաւին ճակատագրուած գոյութիւն միջին: Հերոսները պայքարած են հոն ու հոս՝ յանուն հողի ազատագրման: Ապա ան շեշտը դրաւ հայրենի միասին ապրելու երեւոյթին վրայ, որովհետեւ «Հայրենակցական բոլոր միութիւնները ունին մէկ նպատակ. դալար պահել հայրենական ծառը, որպէսզի ծլարձակին արմատները: Յորդորեց հեռու մնալ համաշխարհայնացումի եւ ձուլումի վտանգէն՝ տէր կանգնելով մեր ինքնութեան, մեր լեզուին ու մշակոյթին»:

Իւրաքանչիւր մասնակից գոհ էր «ազատագրուած հողեր» շրջապատյունէն: Թէեւ քիչ մը յոգնած, բայց նոյն ատեն բաւարարուած, թէ տեսաւ հողը հարաւին: Այժմ իր լսած բառերը անուններ չեն լուր, այլ սրտառուչ ազգակցութիւն մը, գիտակից ծանօթութիւն մը Լիբանանի ժողովուրդին եւ հողին:

Լաւ կազմակերպուած շրջապատյուն մը, հաճելի միացած օգտակարին: Ոչ սովորական նախաձեռնութիւն մը՝ ուսանելի ու ներշնչող:

Ս. Պ.

www.hamazkayin.com

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԵՉ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազգայի» մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականը առնուազն օրը առաջ, Մինչեւ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄՆԱԿ 5:00:

ՄԱՀԱՋՐՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ գայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԱԿՆԱՐԿ

ԻՐԱՔԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԱԲԱՐՏԷՆ 100 ՕՐ ԵՏՔ

Միացեալ Նահանգներու իշխանութիւնները 1 Մայիսին յայտարարած էին, թէ Իրաքի դէմ հռչակուած պատերազմին գլխաւոր բաժինը աւարտած է երկրին մէծ մասին եւ անոր մայրաքաղաք Պաղատից գրաւումով:

Այդ թուականէն 100 օր ետք, Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարութեան տուեալներով, Իրաքի տարածքին սպաննուած կամ արկածներու զոհ գացած ամերիկացի զինուորներուն թիւը անցած է 110ի սահմանը եւ նոյնիսկ Իրաքի նախկին նախագահ Սատամ Հիւսէյնի երկու զաւակներուն սպանութեանց ետք, ամերիկեան ուժերուն վրայ գրեթէ ամէնօրեայ բնոյթ ստացած յարձակումները կը շարունակուին Իրաքի տարածքին:

Մինչ զինուորական գործողութեանց աւարտին 100րդ օրը նշող ամերիկացի պաշտօնատարներ կը փորձէին լաւագոյն գոյնեցնել ներկայացնել Իրաքի ներկայ կացութիւնը, ամերիկացի եւ օտար քաղաքական մեկնաբաններ կ'ընդունէին, որ ամերիկացիներուն նկատմամբ իրաքցիներու զգացումները հետզհետէ աւելի բացասական կը դառնան եւ իրաքցիներուն մեծամասնութիւնը յուսալք է, որ Ուշիկի կողմէ պետք է արագութեամբ չէ լուծուած իրաքեան նոր կառավարութիւն

մը կազմելու եւ երկիրը վերակառուցելու հարցերը:

Անոյժ կը մնան նաեւ Իրաքի զանգուածային բանակային զինուորականներու մասին ամերիկեան եւ բրիտանական հաստատումներուն եւ հրապարակուած թղթածրարներուն շուրջ ստեղծուած գայթակղութիւնները, որոնք կը սպառնան զօրաւոր հարուած հասցնել նախագահ Չոբր Պուշի եւ վարչապետ Թուհի Պէյրի կառավարութեանը վարկերուն:

Իրաքի դէմ պատերազմը արդարացնելու Ուշիկի կողմէ եւ Լոնտոնի փորձերը օրին խստօրէն բնագաղտած Իրաքի զինուորական ՄԱԿի բարձրաստիճան ամերիկացի բնակիչներէն Սքաք Ռիթթը կը յայտնէ, թէ ցարդ ամերիկացիները եւ բրիտանացիները ոչ մէկ քիմիական կամ կորիզային զէնք գտած են Իրաքի տարածքին, եւ դեպքերը կրնան ցոյց տալ, որ վերջին մէկ տարուան ընթացքին Իրաքի զէնքերուն մասին ամերիկեան, բրիտանական եւ իրաքեան երեք տեղեկագիրներէն միայն վերջինը կրնայ իրականութեան համապատասխանել:

Նման եզրակացութիւն մը բնականաբար դժուարամարս պիտի ըլլայ վերոյիշեալ երկու ժողովրդավար պետութեանց ղեկավարութեանց համար:

ԳԵՈՐԳ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

Orientplus
KHAZZAZ TRAVEL & TOURISM

Touch New World

Farna

\$319

3 days - Direct Charter Flight Every Tuesday starting from 8 July

Other Destinations

Cyprus 3 Days \$190
Greece 5 Days \$425

BOOK THIS WEEK AND GET 15% DISCOUNT ASK FOR OUR FREE CREDIT FACILITIES

01.900598, 901598
03.258336, 256254
www.orientplus.com

Արդէն Հոստոստայի ՎուՅ Է

ՄԱՐՈ ԳԵՎԵԱՆ-ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ

«ՆԱԽԵՆՏԵՐԵԼԻ Է ԿԱՆԵՆԵԼ ԸՄՆ ԳՈՐՄԱՆԵՆ»

Առողջապահական գիրքը

- Ինչպէ՞ս վերագտնել Առողջութիւնը
- Ինչպէ՞ս խուսափիլ...
- Սրտային հիւանդութիւններ
- Երկկամի հիւանդութիւններ
- Յիշողութեան դժուարութիւններ
- Զարգացնել

ԱՊՐԱՊԵՏՔ Զ ԶԵՐ ՕՐԻՆԱԿ ԿԱՅՈՐ

ՈՐՈՐ ԳՐԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ, ՆԱԽԵՆ ԶԱՊԱՅՈՒՄՆԵՐԸ, ՕՐՈՒՆԵՐԸ, ԵՎ ԿԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿՈՒ. 443454

ՅԵՔԻԱԹ ՅԱՅԱՍԱՆ - 3

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԵԶԱԿԻ ԾՐՋԱՊՏՈՅՑ ԴԷՊԻ ՆԱՅԱՍԱՆԻ ԴԷՊԻ ԱՐՅԱՆՈ

8 ՍԵՊՏԵՄԵՐԸ 21 ՍԵՊՏԵՄԵՐ 2003

Շրջապատյուն առաջնորդ՝ ՕՆՆԻԿ ԳԱՆԹԱՐՏԵԱՆ

ՈՐՐԻՇ Է ՀԱՅԱՍԱՆԸ ԱՅԹԱՍՄԱՐԻ ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԵԱՄԲ

7 ՕՐԵԱՅ ԵՒ 14 ՕՐԵԱՅ ԵԶԱԿԻ ՅԱՅԱՍԱՐԻՐ

ԱԽԹԱՄԱՐ ԸՆԿ. 01/ 260850 - 03/ 586337 ANSER TRAVEL 01/ 562044 - 01/ 562870

NURSING

ՓՈԼԻԿԼՈԹ ԲՈԼԷՃԻ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եթէ աւարտած ես միջնակարգի 9րդ դասարանը, դիմացդ կը բացուի NURSINGի ասպարէզը:

Լաւագոյն ասպարէզը, լաւագոյն վճարումով, անմիջական գործի ապահովումով:

Մեծ է պահանջը, քանի որ իւրաքանչիւր 16 բժշկիկ՝ ՄԷԿ հիւանդապահուի:

ՄԱՆՕԹ... Առաջին տարուան համար պիտի ընդունուին

սահմանափակ թիւով աշակերտներ:

Արձանագրութիւն՝ ամէն օր:

ՓՈԼԻԿԼՈԹ ԲՈԼԷՃ... Տորա՝ հեռ. 01/251320

Միջապալին Քաղաքական Կեանք

Ո՞վ ՊԻՏԻ ՇԱՀԻ ԻՐԱՔԻ ՊԱՐՏԵՐՈՒՆ ՁՆՁՈՒՄԷՆ

Վերջերս Փենթագոնի համարձակախոս խորհրդակցական Ռիչըրտ Փրըյ կողմից ղեկավարվող իրաքի պարտքերը, որպեսզի դաս ըլլայ գրամատուներուն, որ զգուշանան «վատ բռնատէրներուն փոխատուութիւն կատարելու բարոյական վտանգներ» էն:

Արդար է: Մանր պարտքեր ունեցող եւ վատ վարչակարգերու տակ կը բաժնուի երկիրներ պարտքերու ներքին կր ստանան, ինչո՞ւ ոչ իրաքը:

Իսկապէս, ինչո՞ւ ոչ: Կասկած կը պատճառէ արդէն այն իրողութիւնը, որ պատերազմէն շահաւոր դուրս եկած Փրըյ բարոյականութեան մասին կը խօսի, սակայն այսօրուան իրաքի մէջ ճիշդ ո՞վ է, որ պիտի շահի պարտքերուն ջնջումէն, իրաքի ժողովուրդը, թէ «Հալիպըրթը» ի նման քարկղի ընկերութիւններ:

Գրաւի դրուած են իրաքի ունեցած 184 միլիարտ տոլար արժող առկա մնացած համաձայնագիրները եւ պարտքերը, որոնց մեծ մասը ի յայտ եկաւ 1991ին Քուէյթի վրայ յարձակումէն առաջ: Այս խօսքով, նոյնիսկ այն համաձայնութիւնները, որոնք կնքուած էին այն ժամանակ, երբ Սատտամ Հիւսէյն տակաւին Միացեալ Նահանգներու դաշնակից էր, այժմ յետնեալ պարտքերու շարքին կը դասուին:

Զուգահեռութիւն չէ նաեւ, որ այդ պարտքերուն ջնջումին մեծագոյն վնասները պիտի կրեն Ռուսիան, Ֆրանսան եւ Գերմանիան, որոնց նկատմամբ Միացեալ Նահանգներ տարակարծութիւններ ունին, իրաքի դէմ յարձակումին այդ երկիրներու ընդդիմութեան պատճառով:

Սակայն, պարզապէս հակաճարտութիւն համար Փրըյի դրած բարոյական բարձր չափանիշներուն, նկատի պէտք է առնենք, թէ Չիլիի Փինոչէ, ինտոնցիտոյ Սուշարթուն, Հարաւային Բորնեոյի Փարք Չանկ Հին, եւ այլ, իրաքի Հիւսէյնը, բոլորն ալ նախկին «ստացողներն» են Սպիտակ Տան նուէրներուն: Հետեւաբար, ամերիկեան կառավարութիւնը վատ բռնատէրներէ շատ հեռու է խարսխած իր նաւը: Աւելին՝, այսօրուան «հասարակութեան դէմ պայքար» ըստի կանք մը դարձած է ամերիկեան ազգայնաբանական շահերուն ծառայող վատ վարչակարգներուն համար:

Առնենք Ուզպեքիստանի օրինակը: Հակառակ իր շատ խոցելի մարդկային իրականացմանը մը փոսած կառավարութեան, անցեալ տարի Ուզպեքիստան Միացեալ Նահանգներէն ստացած է 500 միլիոն տոլար, որուն 79 միլիոնը յատկացուեցաւ «չարչարանք» իրրեւ սովորական հարցաքննութեան թեքսիս» ծրագիրին: Անոր սահմանային մտօտութիւնը ՄԱԿի փոխտնօրէնին է շրջանին մէջ զինուորապէս տարածուելու ամերիկեան ծրագիրը յաւելեալ նիւթական յատկացումներ պիտի ապահովեն ուզպեքի բիրտ կառավարութեան, որ ճնշումները պիտի սաստկացնէ՝ ղեկավարելով իսլամ արմատական միջնորդ մը, որուն դէմ սկզբունքով պէտք է պայքարին Միացեալ Նահանգները:

Այնուհետեւ կը գայ Փաքիստանը: 1999ին զօրավար Փերվիզ Մուշարրաֆ յեղաշրջումի մը իրրեւ արդիւնք իշխանութեան գլուխ անցաւ, ճգնճիւղ ընդդիմութիւնը եւ իր ուժին կեդրոնը ապահովելու համար վերամշակումի ենթակից սահմանադրութիւնը: Ժողովրդավարական ղեկավարութեան տիպար չէ սակայն: Այս բոլորով հանդերձ, Փենթագոնի դաշնակից Մուշարրաֆ նոր հեռացաւ Քէմփ Տէյլիտէն՝ 3 միլիարտ տոլարի ամերիկեան յատկացումներով, որոնք պիտի ծառայեն Հնդկաստանի հետ կորիզային մարզի մրցակցութեան:

Ինչ երգծական է, որ Ուզպեքիստանի եւ Փաքիստանի նման բռնատիրական վարչակարգեր շահ կ'ապահովեն «հասարակութեան դէմ պայքար» էն, մինչ Ուաշինկթընի միակողմանիութեան ընդդիմացող նորափորթի ժողովրդավարութիւնները կը պատճուին: Միջազգային Ոճրադատ Ատեանին հետ Պուշի վարչամեքենային ունեցած հարցը լաւ օրինակ մըն է: Ամերիկեան զինուորական օժանդակութիւն ստացող 64 երկիրներու պարտադրուած էր ստորագրել երկկողմանի համաձայնութիւններ ամերիկեան զօրքերը դատավարութեան գերծ պահելու կապակցութեամբ: Չստորագրելու պարագային, երկիրները պիտի գրկուէին օժանդակութեանէն: Պահամասը, օրինակ՝ պիտի գրկուէր օդակայանի ճամբան կուպրապատելու եւ լուսաւորելու ծրագիրին ֆինանսաւորումէն, իսկ Քարիպեան պետութիւնները պիտի գրկուէին փոթորիկի վնասներուն մեղմացման օժանդակութեանէն եւ գիւղական շրջաններուն մէջ պատմամշակութային ծառայութիւններէն, եթէ չպաշտպանէին Միջազգային Ոճրադատ Ատեանին դէմ ամերիկեան ընդդիմութիւնը:

Այլ խօսքով, ամերիկեան կառավարութիւնը կը ֆինանսաւորէ «չարչարանք» իրրեւ սովորական հարցաքննութեան թեքսիս» ծրագիրը, սակայն կրնայ կասեցնել փոթորիկի վնասներուն մեղմացման օժանդակութիւնները: Արդարեւ, մարդիկ կ'ատեն մեզ:

Սպիտակ Տունը անմիջապէս դիտել տուաւ, որ կարգ մը երկիրներ հաւատարիմ գտնուած են Պուշի վարչամեքենային՝ խաղաղարար գործեր ղրկելով իրաք: այդ երկիրներն են՝ Լեհաստանը, Ուրուգուայը, Նիքարակուան, էլ Սալվատորը եւ ուրիշներ: Հազուադէպօրէն նշուեցան, սակայն, այն իրողութիւնը, որ ամերիկացի տուրք վճարողներն են, որ պիտի ֆինանսաւորեն խա-

ղաղարար այդ գործողութիւնը, որ այս տարի միայն 250 միլիոն տոլարի կը կարօտի:

Սակայն, ճիշդ ո՞վ է, որ պիտի շահի դէպի իրաք հսկայական գումարներու հոսքէն, որ ամսական 3,9 միլիարտ տոլար կ'արժէ ամերիկացի տուրք վճարողներուն: Եւ ո՞վ պիտի շահի իրաքի յետնեալ պարտքերուն ջնջումէն:

Կասկած չկայ, որ իրաք քառսի մէջ է եւ պէտք ունի օգնութեան: Տասներկու տարուան սպառիչ պատժամիջոցները կործանած էին ժողովուրդն ու երկրին ենթակառուցը, մինչ վերջին յարձակումներուն զոհ գացին հազարաւորներ եւ միլիոնաւորներ անգործ մնացին: Մինչ այդ, ամերիկացի բանակայիններուն դէմ յարձակումները աւելի յաճախակի եւ վայրագ կը դառնան ամէն օր:

Սակայն ամէն մարդ չէ, որ կը տուժէ: Միացեալ Նահանգներու փոխ նախագահ Տիք Չէյնիին հետ կապուած թեքստին «Հալիպըրթը» քարիւղը ընկերութիւնը բացառիկ շահ կ'ապահովէ իրաքի հետ առնչուող համաձայնագիրներէն, որոնց համաձայն ան ստանձնած է քարիւղի հանքեր նորոգելէն մինչեւ ամերիկեան զօրքերուն բնակելի պայմաններ ստեղծելու գործերը: Բարեկամ ընկերակցութիւններ նաեւ պիտի շահին իրաքի քարիւղի հասնող պետական հաստատութիւններու սեփականաշնորհման Պուշի վարչամեքենային ծրագիրէն՝ զանոնք ծախելով շատ ցած գիներով:

Կասկած չկայ, որ այսօրուան իրաքի մէջ ֆինանսական թափանցիկութեան չզօրութիւնը աննախընթաց առիթներ կը ստեղծէ ոմանց համար: Կարգ մը ամերիկեան հաստատութիւններ արդէն իսկ ամբաստանուած են միլիոնաւոր տոլարի զեղծարարութիւններով, մինչ իրաքի արտասահմանեան կալուածներուն պահպանումը ստանձնած ամերիկեւրոսիանական հիմնադրամին պարկեշտութիւնը եւս հարցականի տակ առնուած է:

Յստակ է, որ ստեղծուած այդ խառնիճաղանճին մէջ յաւելեալ դրամի ներմուծումը անիմաստ է: Դեռ որքա՞ն ժամանակ ամերիկացի տուրք վճարողները կրնան իրենց ուսերուն վրայ առնել միակողմանիութեան բեռը: Ուրիշ քանի՞ բռնատէրներու նեցուկ պիտի ըլլանք: Որքա՞ն կալուածներ եւ ազգային աղբիւր պիտի խլուին իրաքի ժողովուրդին ձեռքէն: Որքա՞ն պիտի տեւէ, մինչեւ որ անոնք մեթոն այսօրուան համաձայնութիւնները:

Հիմնականը այն է, որ մինչեւ որ իրաքի ժողովուրդը իրողապէս ներկայացնող կայուն կառավարութիւն չէ նշանակուի, պարտքերու ոչ մէկ ջնջում տեղի պէտք է ունենայ: վերածարգում կամ վճարումի յետաձգումներ՝ այո՛, ոչ՝ ջնջում: Նոյնը՝ ինչ կը վերաբերի սեփականաշնորհման: Պուշի վարչամեքենային գաղտագողի, միակողմանի եւ անհաշիւ մօտեցումը ֆինանսներու բարոյական մեծագոյն վտանգներէն է իրաքի մէջ:

ՀԵՏԵՐ ՈՒՌՔԸԸ

Համացանցային «Քամըն Տրիմ» կայք

ԶԷՆՔԻ ԵՒ ԶԻՆՈՒՌԻ ԱՌԵՖՏՈՒՐ

Տրուած ըլլալով, որ Միացեալ Նահանգներ մեծ թիւով զոհեր կու տան իրաքի մէջ, անոնք կը փորձեն «գնել» օտար զինուորներ՝ կազմելու համար 30 հազար հոգի հաշուող բազմազգեան բանակ մը Պաղատարի մէջ:

«Երբ իրաքի դէմ պատերազմին համար ՄԱԿի նեցուկը կը պահանջէինք, անոնք (ամերիկացիները) կ'անտեսէին մեզ: Հիմա, մեր զինուորները ստանալու համար անոնք մեզի ստեղծելները կը նուիրեն», ըսաւ ասիացի դիւանաւար Ռոբերտ Բրաք ուժ ուղարկելու հարցին շուրջ իր կեցուածքը փոխէ:

Ֆրանսա, Գերմանիա, Հնդկաստան, Փաքիստան եւ շարք մը այլ երկիրներ մերժած են զինուորական ջոկատներ տրամադրել՝ բազմազգեան զօրքերու իրաք հաստատման վերաբերող ՄԱԿի բանաձեւի մը բացակայութեան:

Իրաքի դէմ պատերազմի սկիզբէն ի վեր աւելի քան 250 ամերիկացի զինուորներ մեռած են: Զոհերուն հետզհետէ բարձրացող թիւը քաղաքական հարց ստեղծած է Պուշի համար, որ յառաջիկայ տարուան վերջնականութեան արշաւին կը պատրաստուի:

Իրաքի մէջ ներկայիս կը գտնուին 150 հազար ամերիկացի եւ 12 հազար բրիտանացի զինուորներ: Իրաք ուժ ուղարկել խոստացած «բանալի» երկիրներուն կարգին են Սպանիա, Լեհաստան, Ճափոն եւ Ուրուգուայ: Ուաշինկթըն զինուորական ջոկատներու առաջում կ'ակնկալէ նաեւ Հունգարիային, Ռուսիան, Նիւայթն, Սլովակիային, Հունուարիան, էլ Սալվատորը, Տոմինիլիան հանրապետութեան, Մոնկոլիային, Ֆիլիպիններն եւ Նիքարակային:

«Ուաշինկթըն Փոսթ» Յուլիսի վերջեր տեղեկացուց, որ այս երկիրներէն շարք մը՝ զինուորական

օժանդակութեան խոստումներով յազմեցուած: Զօր. Ռիչըրտ Մալըրը Յուլիսի վերջեր ուղղութեամբ Հնդկաստան համագումար վարչապետ Աթալ Գիադարի վաճառարին, որպէսզի անոր կառավարութիւնը իրաք ուժ ուղարկելու հարցին շուրջ իր կեցուածքը փոխէ:

Ֆրանսա, Գերմանիա, Հնդկաստան, Փաքիստան եւ շարք մը այլ երկիրներ մերժած են զինուորական ջոկատներ տրամադրել՝ բազմազգեան զօրքերու իրաք հաստատման վերաբերող ՄԱԿի բանաձեւի մը բացակայութեան:

Իրաքի դէմ պատերազմի սկիզբէն ի վեր աւելի քան 250 ամերիկացի զինուորներ մեռած են: Զոհերուն հետզհետէ բարձրացող թիւը քաղաքական հարց ստեղծած է Պուշի համար, որ յառաջիկայ տարուան վերջնականութեան արշաւին կը պատրաստուի:

Իրաքի մէջ ներկայիս կը գտնուին 150 հազար ամերիկացի եւ 12 հազար բրիտանացի զինուորներ:

Իրաք ուժ ուղարկել խոստացած «բանալի» երկիրներուն կարգին են Սպանիա, Լեհաստան, Ճափոն եւ Ուրուգուայ: Ուաշինկթըն զինուորական ջոկատներու առաջում կ'ակնկալէ նաեւ Հունգարիային, Ռուսիան, Նիւայթն, Սլովակիային, Հունուարիան, էլ Սալվատորը, Տոմինիլիան հանրապետութեան, Մոնկոլիային, Ֆիլիպիններն եւ Նիքարակային:

«Ուաշինկթըն Փոսթ» Յուլիսի վերջեր տեղեկացուց, որ այս երկիրներէն շարք մը՝ զինուորական

ամերիկացիներուն ծախսերով:

Պուշի վարչամեքենան համաձայն գտնուած է 270 միլիոն տոլար վճարելու Լեհաստանի՝ 9000 լեհ զինուորներու ծախսերուն համար: Այս ծախսերը կ'ընդգրկեն օդանաւային փոխադրութիւն, անդեղէն, բժշկութիւն եւ այլն:

Եթէ Հնդկաստան ընդունէր 17 հազար զինուոր ուղարկել իրաք, պիտի դառնար Միացեալ Նահանգներէն ետք ամէնէն աւելի զինուոր ուղարկողը: Սակայն, ժողովուրդը մեծ ճնշում բանեցուցաւ օգնութեան վրայ, որ յառաջիկայ տարի ընտրութիւններ պիտի դիմադրուէ:

Հնդկաստանի դրացիներ եւ ինչնախին՝ Փաքիստանի առաջարկուած է 3 միլիարտ տոլարի օժանդակութիւն:

«Հիւրերի» համաձայն, Միացեալ Նահանգներ աշխատանք կը տանին նաեւ հազար թուրք զինուոր իրաք փոխադրելու ուղղութեամբ:

Միւս կողմէ, ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան ըսաւ, թէ միջազգային հանրութիւնը կը ձգտի «միջազգայնական» իրաքի գործողութիւնները՝ զանոնք զննելով ՄԱԿի հովանիին տակ:

Միացեալ Նահանգներ մերժած են ՄԱԿի կողմէ խաղաղարար ուժերու իրաք առաքումը, որովհետեւ այդ մէկը կրնայ իրաքի մէջ Ուաշինկթընի հեղինակութեանէն բաժին մը գիշիլ ՄԱԿին:

«ԻՆՏԵՐ ՓՐԵՍ ՍԵՐՎԻՍ»

Թալիֆ Տից

«ՍԱՖԻՐ»Ի ԶՐՈՅՑԸ ՏԸ ԿՕԼԸ ՄԱՀԱՓՈՐԶԻ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ՄԱՐԴՈՒՆ ՀԵՏ

Ջարմանալու կարիք չկայ, եթէ անցնող դարու 50-ական թուականներուն Ֆրանսացի սպայ մը որոնչ է սպաննել այն օրերու Ֆրանսայի ղեկավար զօր. Շարլ Տր Կօլը, որովհետեւ վերջինս սկսած էր մտածել Ֆրանսական Ալճերիային հեռանալու գաղափարին մասին, ինչ որ գայրոյթ պատճառած էր Ֆրանսական զինուորական ղեկավարութեան: Սակայն երբ Հունգարիային մեծ սպայ մը Փարիզ կը գայ Ֆրանսացի ղեկավարը սպաննելու համար, սպայ բազմաթիւ հարցա-

կարելի է նշել այն, թէ ինչպէս ան որոշեց ամերիկացիներու եւ ՕթԱՆի կամաւոր լրտես դառնալ եւ Հունգարիոյ մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան յանձնել հունգարական բանակի գաղտնիքները:

Իրեն ուղղուած առաջին հարցումը ՕթԱՆի օգտին լրտեսելու իր որոշումին եւ Հունգարիային Ֆրանսա փխտուտի պատճառին մասին էր: Արդե՞ք իր ընտանիքը համայնավարներուն բռնութեան ենթակուցաւ:

Մարթոն կ'ըսէ. «ՕթԱՆի երկիրները կը նկատէի իր յառաջիկայ դաշնակիցները, որոնք մեզ պիտի պոստ մը ունենալու հունգարացի նախկին սպայ Լալուշ Մարթոնի հետ, որ ներկայիս կը բնակի Փարիզի թաղամասերէն մէկը՝ Վերտիլեայ գործողութեան կարգ մը մանրամասնութիւններուն եւ պատճառներուն մասին խօսող գիրք մը լրջ ընծայելէ ետք: Սակայն, մահափորձի գործողութեան կարեւորութեան կողքին (որուն պատճառով ան մահապատիժի վճիռը ստացաւ), հունգարացի այս սպան ունի նաեւ աւելի զարմանալի պատմութիւններ: Այդ պատմութիւններէն

ծնունդն էր. բանակին մաս կազմեցի, որպէսզի առաւելագոյն չափով տեղեկութիւններ ունենամ եւ այս տեղեկութիւնները հետագային օգտագործեմ համայնավար վարչակարգին դէմ»:

Ինչպէս տեղի ունեցաւ ամերիկեան դեսպանատան հետ առաջին կապը: «Այդ քայլին ետին շատ մեծ վտանգներ կային, սակայն ես խանդավառուեցի: Սկսած էի տեղեկութիւններ ունենալ. ներքին ուժ մը զիս կը մղէր այս տեղեկութիւններուն ղեկավարութեան ղեկավարութեան յանձնել տեղեկութիւնները: Այդտեղ գացի 2 Օգոստոս 1955ին»:

Լալուշ Մարթոն կ'անհիմարի կ'ապահովէր, որոնք չարժեքներն զինք եւ նոյնիսկ հետագային նորոգեցի ամերիկացիները: Այդտեղ գացի 2 Օգոստոս 1955ին:

Լալուշ Մարթոն կ'անհիմարի կ'ապահովէր, որոնք չարժեքներն զինք եւ նոյնիսկ հետագային նորոգեցի ամերիկացիները: Այդտեղ գացի 2 Օգոստոս 1955ին:

Լալուշ Մարթոն դարակէն կը հանէ տանեակ մը լուսանկարներ եւ հաճոյթեան իրագործումը: Ասիկա իմ մտածումներու

կողմ մահափորձը:

«Ալճերիա երբեք չէի այցելած, չէի կարծեր, թէ Ֆրանսական բռնագրաւումը կը նմանէր Հունգարիոյ պարտադրուած խորհրդային բռնագրաւումին, ինչպէս նաեւ կը կարծէի, թէ Ալճերիոյ մէջ ապրող ծագումով Ֆրանսացիները գաղութարարներ չեն: Այն ժամանակ ես այն կարծիքին էի, որ Ալճերիան ուղիւ կանաչ պիտի անկախանար, ճիշդ պիտի անկախանար, ճիշդ պիտի անկախանար, ճիշդ պիտի անկախանար, ճիշդ պիտի անկախանար: Սկսած էի տեղեկութիւններ ունենալ. ներքին ուժ մը զիս կը մղէր այս տեղեկութիւններուն ղեկավարութեան ղեկավարութեան յանձնել տեղեկութիւնները: Այդտեղ գացի 2 Օգոստոս 1955ին»:

Գիտե՞ք, թէ Տր Կօլը սպաննելու երկու փորձեր տեղի ունեցած են. առաջինը տեղի ունեցաւ Սեպտեմբեր 1961ին, եւ այն ցտեսն անկարգելներով ցատկելու զինուորական դասընթացի կը հետեւէին: Մարտ 1962ին հետս հանդիպում ունեցաւ Ֆրանսացի բարձրաստիճան զինուորական մը եւ ըսաւ. «Գիտե՞ք, թէ անկարգելներով ցատկելու մարզումներուն ենթակուցաւ, ինչպէս նաեւ գիտե՞ք պատմութիւնը Հունգարիոյ մէջ եւ

կրնանք վստահիլ քեզի»: Այս հանդիպումէն վեց շաբաթ ետք ան հեռագրով կը ծրագրենք գործողութիւն մը, որ կրնայ փոխել իրողութիւնը Ֆրանսայի մէջ, եւ թերեւս ալ շատ վստահաւոր ըլլայ լաւ մտածէ, համաձայն ես: Անմիջապէս իրեն ըսի, թէ համաձայն եմ:

«Գործողութեան անմիջապէս նպատակը զօր. Տր Կօլի սպանութիւնն էր: Մշակուած էր ըմբոստացման շարժումի մասին մասն ծրագիր մը, այնպէս մը որ եթէ սպանուէր զօր. Տր Կօլ, ազգային փրկութեան կառավարութիւն մը պիտի ստեղծուէր՝ զինուորականները եւ քաղաքական գործիչներէ կազմուած»:

«Դժբախտաբար գնդացի չկարգայ ժամանակի գործածել եւ փամփուռները միայն Տր Կօլի ինքնաշարժի ետեւի անիւնը դպան եւ զօրավարը երկրորդ անգամ ըլլալով փրկուցաւ»:

Լալուշ Մարթոն մինչ այսօր կ'ըսէ, թէ ինք ըմբոստացման մահափորձին համար, որովհետեւ այն ատեն վերջինս կ'արժէր սպաննուիլ:

ՍԱՄԻ ԲԼԵՅ

«Սաֆիր»

ԾԱՆՈՒՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

</

ԱՌՈՂՋԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ

ՔԱՂՅԿԵՂԻ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԻՆ ՄԷՉ ՆՈՐ ՆՈՒԱՃՈՒՄ ՄԸ

Աւստրալիոյ մէջ մշակուած քաղցկեղի նոր դարմանում մը Եւրոպայի եւ Միացեալ Նահանգներու քանի մը մեծ հիւանդանոցներուն մէջ փորձարկուելու պիտի սկսի՝ Ուաշինկթընի մէջ տեղի ունեցած խորհրդաժողովի մը ընթացքին կարեւոր նուաճում մը նկատուելէ ետք:

Դարմանումը, որ կրնայ 2 տարիէն մատչելի ըլլալ, կը մղէ մարմնին բնական պաշտպանութեան դրուածքները, որպէսզի նոր «թի» բջիջներ արտադրէ՝ պայքարելու համար քաղցկեղի, եւ թերեւս նաեւ՝ ՍիՏԱի դէմ:

Անիկա մշակուած է Մելպուռնի Մոնաչ համալսարանի հետազոտողներուն կողմէ եւ ներկայացուած Ուաշինկթընի մէջ կայացած Ամերիկեան Համաշխարհային («Պայօ 2003») կենսաարհեստագիտութեան խորհրդաժողովին:

Միացեալ Նահանգներու եւ Բրիտանիոյ մէջ յառաջիկայ տարի 6 հիւանդանոցներ ընդունած են դարմանումը փորձարկել քաղցկեղի ընտրուած հիւանդներու վրայ, մինչ զուիցեբրիական հիւանդանոցներ զայն պիտի փորձարկեն ՍիՏԱով վարակուած հիւանդներու վրայ՝ ամերիկեան Առողջապահութեան Ազգային Հիմնարկուածքներու գործակցութեամբ:

Մելպուռնի Նորվուտ Ապի կենսաարհեստագիտութեան ընկերութիւնը, որ ծրագրերին 4 միլիոն ամերիկեան տոլար յատկացուցած է, յայտնած է, թէ կը ծրագրէ համաշխարհային առումով լայնածիր կարեւորութիւն ունեցող գործակիցի մը հետ աշխատիլ, եթէ մարդոց վրայ փորձարկումները յաջողութիւն արձանագրեն՝ յուսալով, որ դարմանումը մատչելի պիտի ըլլալ երկու տարիէն:

Ընկերութեան գործադիր տնօրէնը՝ Փիթըր Հէնսըն, Յուսիսի վերջերուն յայտնած է, թէ դարմանումը, որ առաջին անգամ ըլլալով կը վերականգնուցնէ մարմնին բնական պաշտպանութեան գրութիւնը՝ տարիքի բերումով գործած ըլլալէ դարձած «թայմը» գեղձը մղելով, որ աշխատի, կողմնակի ազդեցութիւններ գրեթէ չունի, բացի մորթի զրգուցումներէ եւ տաքութենէ:

Այդ գործընթացը մարմինը կը մղէ, որ թափ տայ արտադրութեան կենսական թիւ. բջիջներու, որոնք զլխաւոր պաշտպանութիւնն են քաղցկեղի եւ ժահրային բորբոքումներուն դէմ:

Ուաշինկթընի այս տարուան խորհրդաժողովին աւստրալիական այլ յայտնարբերումի մը մասին նաեւ յայտարարուած է. գիտնականներ փորձարկած են պատուաստ մը, որ յաջող կերպով դարմանած է մելաճում կոչուած մորթի քաղցկեղը:

նշեալ հարցումներուն պատասխանելու օգնել:

Նիւ Եորքի Քոլումբիա համալսարանին մասնագէտներէն Տէյվիտ Պրենըր կ'ըսէ, որ եթէ կարելի ըլլայ յայտնաբերուած օգտագործել, «պիտի կարենանք չափել եւ գտնել, թէ անձ մը իր կեանքին ընթացքին ի՞նչ համեմատութեամբ ենթակայ եղած է անոնց»: Ան կը բացատրէ, որ յաճախ այս առնչութեամբ ստոյգ արձանագրութիւն չըլլար, եւ այս անորոշութիւնն է, որ կը դժուարացնէ առողջութեան կապուած վնասներու գնահատումը:

Շողարձակումները վնասակար են, որովհետեւ անոնք Տի-էն-էյ-ի շղթաները կրնան կտրել: Եթէ կտրուած բեկորները սխալ ձեւով վերամիանան՝ իրրեւ արդիւնք, ծինային այդ սխալը կրնայ բջիջներուն վնաս պատճառել կամ գանոնք քաղցկեղի ուղիին վրայ դնել:

Միւսային կարգ մը վնասներու նկատուած դիրքին է ինչպէս՝ երբ ստորեք քրոմոնոմներու մասեր կը փոխանակուին: Սակայն նկատի ունենալով, որ ծինային այլասերում պատճառող քիմիական կարգ մը նիւթեր նոյնպէս կրնան նման փոխանակումներ պատճառել, ասիկա կարելի չէ գործածել՝ ստոյգ կերպով շողարձակումի մասին խօսելու համար:

Հետազոտողներ երկար ատենէ ի վեր կ'ենթադրէին, թէ դանդաղաշարժ, ծանր մասնիկներ, ինչպէս՝ ալֆա մասնիկները եւ Գիւրոնցները, վնասի իւրապատեկ ձեւ մը պէտք է ունենան՝ մէկ քրոմոնոմը քանի մը անգամ հարուածելով եւ զայն փոփոխութիւններու ենթարկելով:

Այդ իւրապատեկ փոփոխութիւնները նկատելը ցարդ չափազանց դժուար եղած է: Սակայն, Պրենըրի խմբակը՝ ուսուական խմբակի մը գործակցութեամբ, օգտագործած է նոր յայտնաբերուած միջոց մը ծինային այդ փոփոխութիւնները նկատելու համար:

Այդ ձեւով մասնագէտները քննած են Ռուսիոյ Օզիորսքի շրջանին մօտակայ կորիզային գէնքերու գաղտնի կեդրոնի մը մէջ աշխատած 31 անձերու արեան հազարաւոր բջիջներուն մէջ քրոմոնոմ՝ Ծը: Թէեւ աշխատակորներուն մեծամասնութիւնը աւելի քան 10 տարի առաջ ենթակայ եղած է փլիւրոնիոմի շողարձակումներու, մասնագէտները գարմանք պատճառող համեմատութեամբ վնասներ գտած են:

Անոնք կ'ըսեն, թէ տակաւին շատ աշխատանք կայ տարուածքի, յատկապէս ինչ կը վերաբերի քննութիւնները մեքենակայաններու: «Նոյնիսկ այս փոքր ուսումնասիրութիւնը երկու տարի տեւեց», ըսած է Պրենըր:

ՅԱՃԱԽԱԿԻ ԹՈՒԻՉԲԵՐԸ ՔԱՂՅԿԵՂԻ ՎՏԱՆԳԸ ՉԵՆ ԱՒԵԼՅԵՐ

Եւրոպական 8 երկիրներէ օդանաւերու անձնակազմի 44 հազար անդամներուն վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուած է, թէ անոնք մօտ քաղցկեղի վտանգը գրեթէ նոյն համեմատութեամբ է՝ բաղդատած ընդհանուր բնակչութեան:

«Նիւ Սայրէլիսթ» թերթը Յուլիսի կէսերուն յայտնած է, թէ մորթի քաղցկեղի նպատճառով մահերուն համեմատութիւնը աւելի բարձր է օդայիններուն պարագային, սակայն հետազոտողներուն կարծիքով ստիկա այլ տուեաններու պատճառով է:

Ուսումնասիրութիւնը պատրաստած դերմանական խմբակին մէջ անդամը՝ Մարիա Պիթըրը, կ'ըսէ, թէ օդայինները այլ անձերէ աւելի յաճախակիօրէն արձակուրդի կ'երթան եւ անոնք ձրի թռիչքներ ունին: «Կան փաստեր, թէ անոնք ուրիշներէ աւելի արեւուն տակ կը մնան», կը բացատրէ ան:

Աւելի փոքր տարողութեամբ ուսումնասիրութիւններ նախապէս ցոյց տուած են, թէ կուրծքի եւ մորթի քաղցկեղները աւելի յաճախակի կերպով կը յայտնուին տարեկան 750 ժամ օդին մէջ մնացող անձերուն պարագային:

ՄԱՍՈՎՐԱՅԻՆ ՔԱՂՅԿԵՂԻ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՆՈՒԱՉԵՑՆԸ

Մամոկրաֆիի միջոցով կանոնաւոր քննութիւնները մեծ համեմատութեամբ կը նուազեցնեն կուրծքի քաղցկեղին պատճառով մահուան համեմատութիւնները եւ 40էն 50 տարեկան կիները ամէնէն աւելի կ'օգտուին առկէ, այս կապակցութեամբ, կը նշէ նորագոյն հետազոտութիւններէն մէկուն եզրակացութիւնը:

Բժիշկներ կ'ընդունին, որ մամոկրաֆիի օգտակար է ամէնէն կանխահաս քանգրուանին կուրծքի ուռեղի նկարելու համար: Սակայն, տաք բանալի՞ն մը տեղի ունեցած է անոնց միջեւ այն հարցերուն շուրջ, թէ արդե՞ք անիկա աւելի օգտակար կ'ըլլայ, եթէ 50 տարեկան երկու կիներ թիրիչ առնէ եւ ի՞նչ համեմատութեամբ պէտք է ըլլան այդ քննութիւնները:

Ապրիլի վերջերուն «Լանսէթ» բժշկագիտական թերթին մէջ հրատարակուած երկու ուսումնասիրութիւններ կը շեշտեն կանոնաւոր կերպով մամոկրաֆիի քննութիւններու կարեւորութիւնը՝ նկատի ունենալով, որ անոնք հիմնուած են երկար տեւողութեան վրայ գնահատումներու եւ ստուգած են կիներու մահուան համեմատութիւնները՝ նախքան մամոկրաֆիի կանոնաւոր կերպով օգտագործումը:

Շուէտի Ֆալուն կեդրոնական հիւանդանոցին մասնագէտներէն Լալլա Թայպար եւ անոր գործակիցները, շուէտական երկու շրջաններու մէջ կուրծքի քաղցկեղէ մահուան համեմատութիւնները բաղդատած են՝ երկրին մէջ 1978ին մամոկրաֆիի միջոցով կանոնաւոր քննութիւններու հաստատումէն 20 տարի առաջ եւ վերջ:

Անոնք ուսումնասիրած են 20էն 69 տարեկան 210 հազար կիներ, որոնք կուրծքի քաղցկեղէ տառապած են:

40էն 54 տարեկան կիներ իւրաքանչիւր 18 ամիսը անգամ մը քննուած են, մինչ աւելի տարեց կիներ՝ իւրաքանչիւր երկու տարին անգամ մը:

Մասնագէտները գտած են, թէ 44էն 69 տարեկան կիներ, որոնք քննութիւններու ենթարկուած են, 44 առ հարիւրով նուազ հաւանականութիւն ունեցած են կուրծքի քաղցկեղէ մահանալու՝ բաղդատած նոյն տարիքի կիներու, որոնք կուրծքի քաղցկեղէ տառապած են մամոկրաֆիի հաստատումէն առաջ:

Իսկ 40էն 49 տարեկան կիներու պարագային, մահուան համեմատութիւնները 48 առ հարիւրի իջած են բաղդատած 19 առ հարիւրի անոնց պարագային, որոնք քննութիւններու չեն ենթարկուած:

Վտանգի նուազեցման մէկ փոքր համեմատութիւնը միայն կարելի է աւելի լաւ դարմանութիւններու վերաբեր, կ'ըսեն հետազոտողները: Երկրորդ ուսումնասիրութեան մը մէջ, Ռոթթերտամի էրամիւս բժշկագիտական կեդրոնին մէկ խմբակը՝ Հարի տը Քոնիլիզ զլխաւորութեամբ, ստուգած է մամոկրաֆիի քննութեանց անորոշարձը անոր շոյանտայի մէջ հաստատուած ետք՝ 1990ական թուականներուն:

55էն 74 տարեկան կիներու մօտ կուրծքի քաղցկեղի պատճառով մահերը 2001ին մօտաւորապէս մէկ հինգերորդով նուազ եղած են՝ բաղդատած 1986ի 88 մահերուն:

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԸԱՍԱԶԱՅՆ

ԳԻՐ ԱՆՁԵՐԸ ՔԱՂՅԿԵՂԻ ԱՒԵԼԻ ՄԵՉ ՆԱԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻՆ

Գէր անձերը շատ աւելի մեծ հաւանականութիւն ունին բազմաթիւ տեսակի ուռեղի դիմագրաւելու, ըստ հետազոտութիւններու, որոնք նաեւ ցոյց կու տան, թէ գէր ըլլալը, հաւանաբար, տղաքաւորց պարագային քաղցկեղի մահերուն 14 առ հարիւրը, իսկ կիներու պարագային՝ 20 առ հարիւրը կը պատճառէ:

Բժիշկներ արդէն իսկ գիտեն, թէ գէր ըլլալը կուրծքի, հաստ աղիքի եւ արգանդի քաղցկեղի հաւանականութիւնը կ'աւելցնէ, սակայն նորագոյն ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, թէ գիրութեան եւ քաղցկեղի պատճառով մահուան միջեւ «դրական կապ մը կայ» եւ անիկա միայն քանի մը տեսակներու չի վերաբերիր:

Քաղցկեղի Ամերիկեան Ընկերակցութեան հետազոտութեան խմբակը՝ Եուճիսիա Քալի զլխաւորութեամբ, գտած է, թէ արգանդի քաղցկեղը աւելի յաճախակիօրէն կը յայտնուի ամէնէն ծանր կիներուն մօտ՝ բաղդատած բնական ծանրութիւն ունեցող կիներուն:

Երիկամի քաղցկեղը հինգ անգամ աւելի բարձր համեմատութիւն արձանագրած է սոնքութենէ տառապող կիներուն մօտ: Սոնքութիւնը աւելի քան կրկնապատկած է կուրծքի, լեղուցի, պանկրէատի եւ որկորի ուռեղի համեմատութիւնը:

Տղաքաւորց պարագային, սոնքութիւնը լաւի քան 75 առ հարիւրով բարձրացուցած է լեղուցի, հաստ աղիքի եւ ստամոքսի քաղցկեղը, քառապատիկը բարձրացուցած է լեւրդի քաղցկեղին վտանգը:

Ուսումնասիրութեան համաձայն, ուղեղի, միզամանի եւ մորթի քաղցկեղները կապ չունին ծանրութեան հետ:

Յայտնաբերումները հիմնուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

Մթոքճումի Քարոլինաքա հիմնարկի մասնագէտներէն Հանս Օրլոյ Ատանի եւ Հարոլդ Մարտինի խմբակը քաղցկեղի կանխարգիւմանը հիմնարկուած են քաղցկեղի ընկերակցութեան «Քաղցկեղի կանխարգիւման եւ ուսումնասիրութեան» վրայ, որ սկսած է 1982ին: Անիկա 900 հազար ամերիկացի չափահասներէ տեղեկութիւն հաւաքած է:

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՄԱՐԳՈՒՄ ՄԷՉ ԿԱՅՎԵՐ ՄԱՐՔ ՄԸ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ

Անըրպետային շողարձակումներ ի՞նչ համեմատութիւններով վնաս կը պատճառեն օդանաւով յաճախակի կերպով ճամբորդողներուն: Փամփուշտներու «մաշած» իւրաքանչիւր քաղցկեղ կը պատճառէ՝ Քոնստիտի եւ Իրաքի նման նախկին պատերազմական գօտիներուն մէջ:

Այն յայտնարբերումը, թէ շողարձակումի կարգ մը տեսակներ մեր ընկերութեան մէջ իւրաքանչիւր ձեւով վնասի հետքեր կը ձգեն, կրնայ

ՔԱՐԻՒՎԻ ԾԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՍԻՆ ՄԷՉ ՄԱՐՔԸ ՔԱՂՅԿԵՂԻ ՀՈՏԸ ԱՌՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ

Երկրաբաններու, բնագէտներու եւ քաղցկեղի մասնագէտներու միջեւ բացառիկ գործակցութիւն մը յանգած է շինութեան իւրաքանչիւր սարքի մը, որ կրնայ «հոտոտայ» քարիւղի պահեստներ եւ նկատել թոքերու քաղցկեղի նախնական հանգրուանները:

Սարքը «էթան» կը փնտռէ թոքերու քաղցկեղէ տառապող հիւանդներու շունչի մէջ:

Լայթթիւայ սարքը մշակուած է քարիւղի ընդունարաններէ բնականաբար արտահանուող «էթան»ի շատ փոքր համեմատութիւններ նկատելու համար:

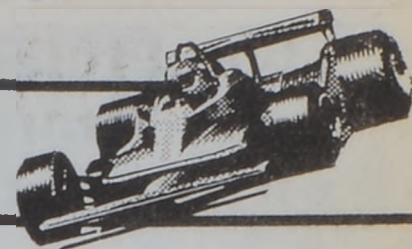
Սակայն, սարքը մշակած սկզբօտիացի բնագէտներու գիտաշխատանոցը այցելած բժիշկներ, յայտնած են, թէ էթանը նաեւ կ'արտաշնչուի թոքերու քաղցկեղէ տառապող հիւանդներուն կողմէ:

Ներկայիս այդ արհեստագիտութիւնը կ'օգտագործուի երկու մարզերուն մէջ՝ եւ կրնայ լայնածիր անդրադարձ ունենայ թէ՛ քարիւղ փնտռող գիտնականներուն եւ թէ՛ քաղցկեղ

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ԲԱՆՈՒՄԸ 16 ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

Յառաջիկայ Շաբաթ, 16 Օգոստոսին, «Հրապարակ» մարզադաշտին վրայ տեղի պիտի ունենայ Համահայկական Յրդ խաղերուն պաշտօնական բացումը, երբ Պեյրոսի ժամանակացույցով ժամը 19:00ին պաշտօնապես պիտի վառի այդ խաղերուն շահը: Նշենք, որ բացման եւ փակման հանդիսությունները ուղղակիորեն պիտի սփռուին Հայաստանի Հանրային Պատկերասփիռի Պետական կայանին (<1>), յայտնեց «Արմէնփրէս» լրատու գործակալությունը:

Համահայկական խաղերու կազմակերպիչներուն համաձայն, բացման հանդիսությունը բաժնուած պիտի ըլլայ երկու մասի՝ պաշտօնական եւ թատերականացուած ներկայացումներ, մասնակցութեամբ շուրջ հազար դերասաններու, պարողներու եւ երգիչներու:

Բացման հանդիսութեան իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն 150 մարզիկներ եւ 450 դրօշակակիրներ:

Կազմակերպիչներուն համաձայն, այս տարի հանդիսատեսները ակնատես պիտի ըլլան բաւական մեծ անակազմներու, որոնց կարգին՝ անհախընքեց մեծ հրավառութիւն:

Նշենք, թէ Համահայկական Յրդ խաղերուն խորհրդանիշը պիտի ըլլայ դէպի հայրենիք վերադարձը խորհրդանշող Արագիլը:

Հայաստանի կառավարութիւնը այդ խաղերուն յաջողութեան համար տրամադրած է 80 միլիոն դրամ, մինչ 40 միլիոն դրամի գումար մը գոյացած է հովանաւորող ընկերություններէն:

Կ'ակնկալուի, որ այդ խաղերուն իրենց մասնակցութիւնը բերեն 78 քաղաքներու (30 երկիրներէ) շուրջ երեք հազար մարզիկներ եւ մարզիչներ:

Ըստ կազմակերպիչներուն, Իրան իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ 208 պատուիրակներով, Վրաստան՝ 200, իսկ Արցախ՝ 80էն 90, թէեւ այլ երկիրներու քաղաքներ այ պիտի ունենան բազմաթիւ պատուիրակներ:

ՄՈՆԻԵԱԼԻ ՄԱՍԹՐՈՂԻ ԱԲԱՐՏԱԿԱՆԻՆ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ՏԵՂԻ ՏՈՒՄ ԲՈՏԻՔԻ ԴԻՄԱՅ

Մոնիէալի մէջ (Քանադա) տեղի ունեցած տղոց թենիսի Եասթըր-պի միջազգային մրցաշարքին աւարտականին, 6րդ դասուած ամերիկացի Էնտի Ռոտիք 6-1 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք արժանթիւնահայ Դաւիթ Նալպանտեանը (21 տարեկան) տիրացաւ տիտղոսին:

20 տարեկան Ռոտիք, որ եղանակի իր չորրորդ բաժակը կը շահէր, այս յաղթանակը արձանագրեց 56 վայրկեանի ընթացքին: Ռոտիք, որ ստատականին, մրցաշարքին թիւ 1 դասուած պեմիտիքի Բիւ Բիւթըրը տիրացաւ տիտղոսին, աւարտական կը վագայ, որովհետեւ առաջին անգամ ըլլալով է, որ Մասթըրքի տիտղոս մը կը շահի:

Դաւիթ Նալպանտեան, որ այս եղանակին ցարդ չէ յաջողած որեւէ տիտղոսի տիրանալ, այսպիսով կը դառնայ չորրորդ յաջողակ մարզիկը, որ հակառակ չդասուած ըլլալուն, կը յաջողի աւարտական հասնիլ: Նախապէս արժանթիւնի Կիլերմօ Քանաս, Անտրէյ Փաւել

է Արժանթինի մէջ գտնուող մարզիկներու (Ֆուլթոն, Կոլֆ, ռակպի եւ այլ տեսակի մարզաձեւեր) ընտանիքներուն պարագային:

Դաւիթի հայրը՝ Նորպէրօ թէեւ իր կարգին հաստատեց այս լուրը, սակայն ըսաւ, որ կը փորձէ իր ընտանիքին անդամներուն հետ բնական կեանք մը շարունակել Քորտուպալի (Արժանթինի) իրենց տան մէջ:

● ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՏՍԻ մէջ (Մ. Ն.) տեղի ունեցած թենիսի աղջկանց մրցաշարքին աւարտականին, մրցաշարքին թիւ 1 դասուած պեմիտիքի Բիւ Բիւթըրը տիրացաւ տիտղոսին, աւարտական կը վագայ, որովհետեւ առաջին անգամ ըլլալով է, որ Մասթըրքի տիտղոս մը կը շահի:

Դաւիթ Նալպանտեան, որ այս եղանակին ցարդ չէ յաջողած որեւէ տիտղոսի տիրանալ, այսպիսով կը դառնայ չորրորդ յաջողակ մարզիկը, որ հակառակ չդասուած ըլլալուն, կը յաջողի աւարտական հասնիլ: Նախապէս արժանթիւնի Կիլերմօ Քանաս, Անտրէյ Փաւել

րիկեան տղարի գումար մը:

Իր ասպարէզին ընթացքին 16րդ տիտղոսը շահելուն կողքին, ան իր ասպարէզին ընթացքին նաեւ առաջին անգամ ըլլալով գրաւեց աղջկանց ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը, գահընկէց ընելով ամերիկացի Սերենա Ուիլիքսը, որ 57 շաբաթ մնաց առաջին դիրքին վրայ: Նշենք, թէ վերաւոր Սերենա, Էու. Ըս. Օփընի կրան շէմի մրցաշարքին իր մասնակցութիւնը պիտի չբերէ:

Քլիսթըրը յաջողեցաւ այլ իրագործում մըն այլ կատարել, դառնալով առաջին աղջիկ մարզիկը, որ կը յաջողի գրաւել աշխարհի ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը առանց կրան շէմի մրցաշարքի մը տիրանալու: Նախապէս 11 մարզիկներ, որոնք գրաւած էին պարագլուխի դիրքը, առնուապէս կրան շէմի մէկ տիտղոսի տիրացած էին:

Ստորեւ՝ աղջկանց նոր դասաւորումը.

ԿԵՏ	Մարզիկ	ԿԵՏ
1-	Քիւմ Բիւթըրը (Պեմիտիք)	6039
2-	Սերենա Ուիլիքս (Մ. Ն.)	5995
3-	Տիւսթէն Հենին - Հարտէն (Պեմիտիք)	5007
4-	Լինտոէյ Տէվլընփորթ (Մ. Ն.)	3582
5-	Վիլնըս Ուիլիքս (Մ. Ն.)	3536
6-	Իմըրի Մորեստ (Ֆրանսա)	2932
7-	Ճենիֆըր Բափթիթի (Մ. Ն.)	2589
8-	Տանիէյա Հանթըր (Սլովակիա)	2078
9-	Ջանտա Ռուպին (Մ. Ն.)	2077
10-	Անասթասիա Միսթին (Ռուսիա)	1990
11-	Մակտայենա Մարիեա (Պուրտուգալ)	1730
12-	Քոնչիթի Մարիեա (Սլովակիա)	1597
13-	Այի Սուկիամա (Ճափոն)	1581
14-	Ամանտա Քոնցըր (Հարաւային Աֆրիկէ)	1573
15-	Էլենա Տեմենիս (Ռուսիա)	1483
16-	Վերա Չոնոն (Ռուսիա)	1468
17-	Ելենա Տոթի (Սերբիա)	1457
18-	Փէթի Շնայտըր (Չեխիա)	1437
19-	Մեկհան Շոկինս (Մ. Ն.)	1411
20-	Սիլվիա Ֆարինա Էլիա (Իտալիա)	1401

ՖԷԼՓՍ ԿՐ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇՆԵՐ ՀԱՍՏԱՏԵԼ

Միացեալ Նահանգներու լողարշալի պիտեանութեան մրցումներուն, անցեալ շաբաթավերջին 18 տարեկան Մայքլ Ֆելփս յաջողեցաւ 200 մէթր լողարշալի մրցումներուն աշխարհի նոր մրցանիշ մը հաստատել, երբ արձանագրեց 1 վայրկեան 55" 94 արդիւնք մը, այսպիսով բարելաւելով անցեալ Յուլի 25ին իր հաստատած մրցանիշը, երբ Պարսեյունայի մէջ (աշխարհի լողարշալի պիտեանութիւն) արձանագրած էր 1' 56" 04 արդիւնք մը:

Յունիս 29էն ի վեր ամերիկացի այսպիսով չորրորդ անգամ ըլլալով կը բարելաւէ այդ մրցանիշը, որ նախապէս կը պատկանէր ֆիլիպինացի Եանի Սիւլիպընի (1' 58" 16), որ հաստատուած էր Հոնոլուի մէջ (Իտալիա) 1994ին: Ֆելփս յաջողեցաւ նաեւ ամերիկեան նոր մրցանիշ մըն այլ հաստատել, երբ 400 մէթր ազատ լողի մրցումներուն արձանագրեց 3 վայրկեան 46" 73 արդիւնք մը: Նախկին մրցանիշը կը պատկանէր անոր ազգակից Քլէթ Քլէրքի (3' 47" 00), որ հաստատուած էր 2000ի Ողիմպիականին:

ԹՈՒԼԱՅԻ մէջ (Ռուսիա) տեղի ունեցող Ռուսիոյ սթրէթի մի պիտեանութեան մրցումներուն, աղջկանց երեք հազար մէթր վազքի մրցումներուն, ռուս Կուլնարա Սամիլովա աշխարհի նոր մրցանիշ մը հաստատեց, երբ արձանագրեց 9 վայրկեան 8" 33 արդիւնք մը: Նախկին մրցանիշը կը պատկանէր Ալեիա Թուրովայի (Պիլիպինայի), որ հաստատուած էր 2002ին՝ Լեհաստանի մէջ:

ՌԵՅՆՃԸՐԶ ՅԱՂԹԱՆԱԿՈՎ ՍԿՍԱԻ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սկովտիոյ ֆուլթոլի պիտեանութեան 2003-2004 եղանակի առաջին հանգրուանի մրցումներուն, որոնք տեղի ունեցան անցեալ Շաբաթ օր, անցեալ եղանակի պիտեանութեան Ռեյնալտը 4-0 արդիւնքով յաղթանակով մը սկսաւ եղանակը, երբ իր դաշտին վրայ պարտութեան մատնեց Քիլմարնոքը, որ մրցումը աւարտեց տասը մարզիկով:
Ռեյնալտը չորս անպատասխան կոլերը նշանակեցին դանիացի Փիթըր Լովէնքըրանտ (14րդ), Միքայէլ Մոլս (38րդ) եւ Միքէլ Արթիթ (43րդ) փենարիով եւ 72րդ):
Ստորեւ՝ Ա. հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.
Տանիս Ետեմայրը - Տիտղոսի 1-2
Տանիս Ետեմայրը - Սերիթ 0-0
Տարթը - Ալթըրը 2-0
Մարթը - Տանիս 0-3
Փարթիթ - Լիվիլիթը 1-1
Ռեյնալտը - Քիլմարնոք 4-0

ՏՐԱՍՅԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳԵՑ ՉԵԼՍԻ ԴԵՏ ԻՐ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Յրանսայի ֆուլթոլի ազգային խումբին խմբապետ Մարիո Տրասի երէկ յայտնեց, թէ երկարաձգելով իր պայմանագրութիւնը իր ա կ ու մ բ ի ն ' 2էլսի հետ, մինչեւ 2005 թուականը պիտի մնայ անոր հետ:

Տրասի

34 տարեկան Տրասիի պայմանագրութիւնը սկսելով կ'աւարտէր 2004ին, սակայն երբ իր ակումբին պատասխանատուներէն իմացաւ, որ եթէ փափաքի կրնայ իր պայմանագրութիւնը մէկ տարիով երկարաձգել, ան առանց տատանելու համաձայն գտնուեցաւ այդ գաղափարին:

108 անգամ Յրանսայի ֆուլթոլի ազգային խումբին շապիկը կրած (իր երկրին մէջ մրցանիշ մը) Տրասի այսպիսով գրեթէ պաշտօնապես յայտարարեց, թէ ֆուլթոլիստի իր ասպարէզը պիտի աւարտէ լոնտոնեան կայմին հետ:

Ակումբին նոր սեփականատիրոջ՝ ռուս միլիոնատէր Ռոման Ապրամովիչի ցարդ ծախսած 120 միլիոն ամերիկեան տոլարի գումարին անդրադառնալով Տրասի ըսաւ, որ այս եղանակին թէ՛ «2էմփիլը կ'իջի ֆուլթոլի մրցաշարքին եւ թէ՛ Անգլիոյ պիտեանութեան մրցումներուն, 2էլսի պատրաստ է արձանագրելու իր յաւարտութիւնը: Մերան ընթացքին 2էլսիի միացան վեց նորի մարզիկներ՝ Խոնան Սեպտիանոս վերնո, Ճո Բոլ, Ուէյն Պրիտ, Տէմիլը Տաֆ, Տերենի եւ Կլէն Ճոնսոն:

Տրասիի պայմանագրութեան երկարաձգումէն ժամեր ետք, Փարմայի մաս կազմող ռուսացի յառաջապահ Ատրիան Միլիթի դարձաւ եօթներորդ մարզիկը, որ միացաւ 2էլսիին: 24 տարեկան մարզիկին համար անգլիական կայմը Փարմայի վճարեց 27 միլիոն ամերիկեան տոլար:

Անցեալ եղանակին Փարմայի հետ Իտալիոյ պիտեանութեան մրցումներուն (Քալչիո) 17 կոլ նշանակած, իսկ Էու. Է. Ֆ. Ա. մրցաշարքին չորս կոլ նշանակած Ինթեր Միլանի նախկին մարզիկ Միլիթի, այսպիսով զորոս մնաց Փարմայի կայմէն, որ անցեալ շաբաթավերջին ուղղուեցաւ Անգլիա, հոն բանակում մը կատարելու համար:

ՇԱՐԱԹԱՎԵՐՋԻՆ ՍԿՍԱԻ ՊԵՆՃԻԲԱՅԻ ՅՈՒԹՊՈԼԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՊենՃիբայի ֆուլթոլի պիտեանութեան 2003-2004 եղանակի առաջին հանգրուանի մրցումներուն, անցեալ շաբաթավերջին արձանագրուեցան հետևեալ արդիւնքները.

Պենթին - Լա Կանթուպ	2-4
Չոլտըր - Սի. Էս. Պրիտ	0-0
Մուսթրոն - Սթանտար Լիեթ	2-2
Շարլոուա - Լիեթ	0-1
Տերմինալ - Մոնս	1-0
Ուեթերլո - Լա Լուվիէր	0-0
Լոքերեն - Սէնթ Թրոնտ	0-0
Անտրլիթիս - Անվերս	3-1
Տ. Ք. Պրիտ - Կէնք	1-0

Ս. ԱՍՏՈՒԾԱԾՆԱՅ ՎԵՐԱՓՈՒՆԵԱՆ ՏՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՈՒՆԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸԱՅՆԱՐՃԱԲ

(Անթիլիասի Մայրավանդըն դէպի Պիքֆայա)

Կազմակերպութեամբ՝ ՀԱՅ ԵՎԵԼԵՏԻՈՅ ՀԱՄԱՍՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԵՆՆԵՐՈՒ ՄՈՒԹԵԱՆ (ՇԵՇՈՍ)

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 15 Օգոստոս 2003ին: Մեկնում՝ կտօնը ետք ժամը 4:30ին, հաւաքավայր՝ Անթիլիասի Մայրավանդը: Սիրով հրաւիրուած են բոլոր հայ երիտասարդ - երիտասարդուհիները (16 - 35 տարեկան):

Մասնակցողներու ուշադրութեան կ'ուղենք յաճախել.

- 1) Հաւաքավայր մերկայ ըլլալ առաւելագոյնը ժամը 4:00ին:
- 2) Ունենալ փոքր շիշով ջուր:
- 3) Ունենալ հանգստաւետ (մարզական կամ այլ) կոշիկներ եւ փոխոցող գուլպաներ, նկատի ունենալով, որ քայլարշալի տեղուրութիւնը նախատեսուած է շուրջ 4 ժամ (12 քիլոմէթր):
- 4) Գլխարկները ապահովուած են:
- 5) Պիքֆայա ժամանելէ ետք պիտի հետեւիք ուխտի օրուան համար պատրաստուած յատուկ ծրագիրին:
- 6) Վերադարձի հանրակառքերը ապահովուած են, որոնք քայլարշալի մասնակցողները Պիքֆայայէն պիտի վերադարձնեն Անթիլիաս, երեկոյան երաժշտական ձեռնարկէն անմիջապէս ետք: Կարելի է նաեւ գիշերել Պիքֆայա՝ ըստ կամեցողութեան:
- 7) Քայլարշալի ընթացքին մեզի պիտի ընկերակցի հիւանդակառք մը (ambulance), տրամադրուած Լ. Օ. Խաչին կողմէ:
- 8) Քայլարշալի ընթացքին՝ պահել ուխտագնացի մեր գիտակցութիւնը, մշտամըմունց աղօթքի եւ խոկունի ուրախ ու հոգեպարար մթնոլորտի մէջ:

ԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՇԵՇՈՍԻ

ՔՈՐՅՈՒ ԿՂԶԻՆ ԿՐԱՅ ԲՆԱԿԱՐԱՆ ՍԸ Կ'ԱՐԺԷ... ԵՐԿՈՒ ՏԻՏՂՈՍ

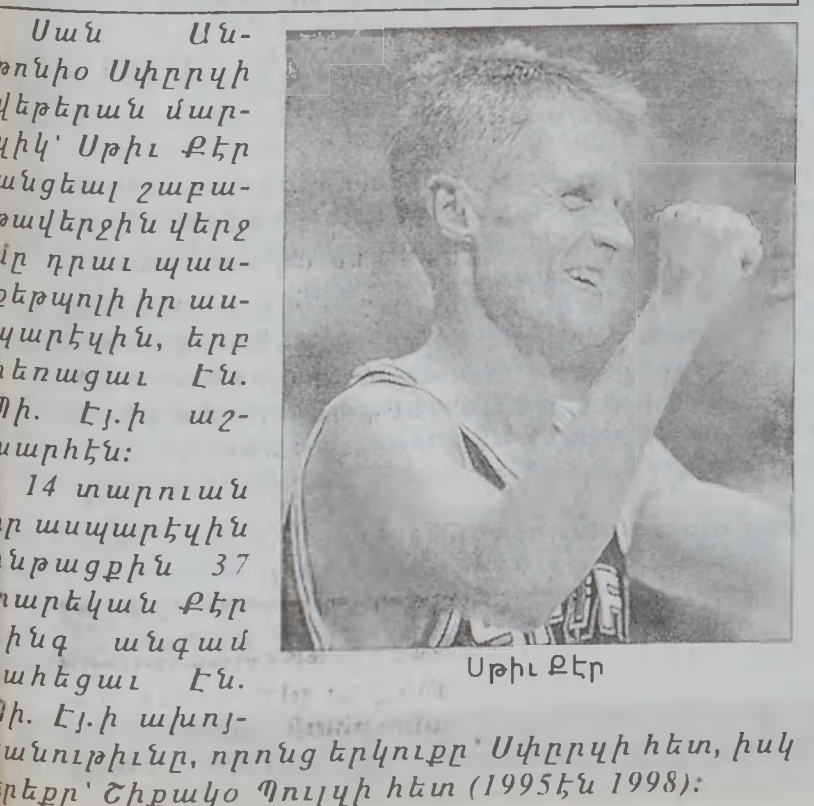
Ճորճ Պէտր

Այլրի ֆուլթոլի ազգային խումբին միջազգային մարզիկ եւ Մանչեսթըր Եունայթեդսի նախկին պիտեանութեան ընթացքին ըսաւ, թէ որդեակ է անցեալին իր շահած արժեքատիւ տիտղոսներէն երկուքը ծախել, իր ընտանիքին համար Յունաստանի մէջ արձակուրդի տուն մը գնելու համար (Քորթի կղզիին մէջ):

Ըստ աճուրդի տան մօտիկ աղբիւրներու, անոր ծախու հանուած իւրաքանչիւր տիտղոսը կ'արժէ 150 հազար փաունտ (մէկը 215 հազար եւրօ, իսկ միւրը՝ 245 հազար եւրօ):

«Թէեւ այդ երկու տիտղոսները ծախելու պէտք չունիմ, սակայն անոնց փոխարէն այդ գումարներուն միջոցով, վստահ եմ, որ ընտանիքիս անդամները քիչ մը աւելի բարեկեցիկ կեանք մը պիտի ապրին», կ'ըսէ Պէտր:

ՍԹԻԻ ԲԷՐ ՇԵՌԱՑԱԻ ՊԱՍԵԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԵՆ

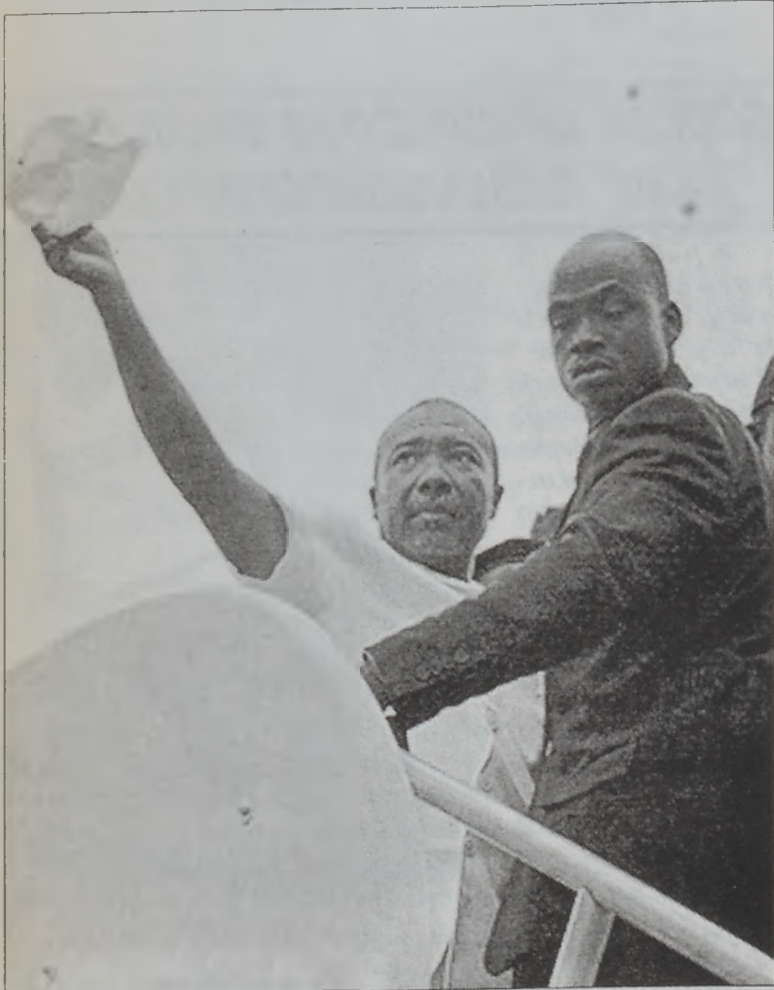

Սթիւ Բեր

Սան Անթոնիո Սփորթի վերերան մարզիկ Սթիւ Բեր անցեալ շաբաթավերջին վերջ մը դրաւ պատկերասփիռի իր ասպարէզին, երբ հեռացաւ Էն. Պի. Էյ.ի աշխարհէն:

14 տարուան իր ասպարէզին ընթացքին 37 տարեկան Բերիին զ անգամ շահեցաւ Էն. Պի. Էյ.ի աշխարհին, որոնց երկուքը՝ Սփորթի հետ, իսկ Բերը՝ Շիքսօ Պուլիի հետ (1995էն 1998):

ԼԻՊԵՐԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՄԵԿՆԵՑԱԻ «ԻՆՔՆԱԿԱՄ» ԱՔՍՈՐԻ

Լիպերիոյ նախագահ Չարլզ Թէյլըր երէկ լքեց Լիպերիան եւ մեկնեցաւ Նիճերլանդ, ուր քաղաքական ապաստանեալի կարգավիճակ պիտի ստանայ: Մեկնելէն առաջ, Ղանայի, Մոպանի քի եւ Հարաւային Աֆրիկէի նախագահներու ներկայութեան Թէյլըր իշխանութիւնը փոխանցեց իր նախկին պաշտակից՝ երկրի փոխ նախագահ Մուսթաֆա Պալային:

Լիպերիոյ քաղաքական բեմէն Թէյլըրի հեռացումը կը նկատուի կարեւոր քայլ մը դէպի աւարտը Լիպերիոյ 14 տարուան պատերազմին, որ իւլած է 200 հազար զոհ: Թէյլըր 1989ին սկսած էր եօթը տարի տեւած ըմբոստութիւն մը, իսկ 1997ին ընտրուած էր երկրի նախագահ:

Մոնրոպիայէն մեկնելէ առաջ արտասանած իր խօսքին մէջ Թէյլըր յատուկացուց, որ իր պաշտօնէն կը հրաժարի ընթացք տալով Միացեալ Նահանգներու եւ Կարիբեան տարբեր կողմերու ճնշումներուն: Ան նշեց, որ իր հրաժարումով նոր շրջան մը պիտի սկսի Լիպերիոյ համար, այսուհետեւ ինքնուրուագ կ'ընդունուի: Ան շեշտեց, որ կամովին կ'ընդունի քաղաքական նոր պայմաններ, միաժամանակ Կարիբեան շրջանէն հեռանալու պատրաստ է: Ան նշեց, որ կամովին կ'ընդունի քաղաքական նոր պայմաններ, միաժամանակ Կարիբեան շրջանէն հեռանալու պատրաստ է:

Թէյլըրի յարգանքը Պալային կարգին գործակցութեան կոչ ուղղեց Լիպերիոյ մէջ պայքարող ըմբոստ տարբեր խմբաւորումներուն:

Թէյլըրի հրաժարականը, որ մայրաքաղաքին մէջ ժողովուրդին կողմէ ընդհատուեցաւ ցնծութեան արտայայտութիւններով, ողջունուեցաւ ՄԱԿի, Միացեալ Նահանգներու, Եւրոպական Միութեան եւ միջազգային ու շրջանային տարբեր ուժերու կողմէ:

«ՔԱՅԻՏԱ»Ի ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ԱՆԴԱՄԵՐ ԻՐԱՆԻ ՄԵՋ ՊԻՏԻ ԴԱՏՈՒԻՆ

Իրան երէկ հաստատած է, թէ պիտի դատէ «Քայիտա»ի անդամներ, զորս Թեհրան չէ կրցած արտաքսել, եւ թէ անոնց շարքին բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ կրնան ըլլալ:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը Համիտ Ասեֆի, մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին ըսած է, որ եթէ անոնց ինքնուրուագ յստականայ եւ եթէ որեւէ երկիր պանոնք չընդունի, անոնք պիտի դատուին:

Իրան մերժած է արգելափակելներուն ինքնուրուագ հրապարակել:

Սակայն աներկացի պաշտօնատարներ եւ արաբական մամուլը յայտնած են, թէ «Քայիտա»ի քրեային բանբեր Սիւլէյման Ապու Ղալս, Ոստանա Պըն Լատէնի որդին՝ Մասաու եւ Պըն Լատէնի սերտ խորհրդակցանքերէն յորդանանցի Ապու Մասապ Չա-

րուաքի Իրանի մէջ արգելափակելներու շարքին են:

Միւս կողմէ, Ասեֆի մերժած է ըսել, թէ Իրան կորիպային պէտքերու տարածումը արգիլող համաձայնագրի մը պիտի կնքէ:

Թեհրան անցեալ շաբաթ Կորիպային Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութեան մասնագէտներ իրարեկալած էր: Անոնց տեսակցութիւններուն արդիւնքը, ինչպէս նաեւ ՄԱԿի գործակալութեան քննիչներուն յայտնաբերումները պիտի ներկայացուին Սեպտեմբերին Կորիպային Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութեան կարեւոր մէկ ժողովին:

Իրան միջազգային ուժեղ ճնշումներու տակ կը գտնուի՝ փաստելու համար, որ կորիպային պէտքեր չի մշակեր եւ ստորագրելու համար վերոնշեալ փրոթոգոլը: Պահպանողական ընդդիմա-

դիրներ առաջարկած են, որ Թեհրան ամբողջովին քաշուի համաձայնագրէն:

ԲԱՋԵՄԻԻ ՍԱՀՌԱՆ ՇՈՒՐ ԵՆՐԻ ԵՆՐԻ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՆՆԵՐ

Այլ գծի վրայ, Իրանի ծայրայեղական դատական իշխանութիւնները երէկ առաջին անգամ ըլլալով խոստովանած են, թէ անհատ պաշտօնատարներ կրնան «ձեռք ունեցած ըլլալ» իրանեան ծագումով քանտարի արգելափակուած թղթակից Չահրա Քալեմիի մահուան մէջ, սակայն անոնք պնդած են, թէ փաստերը ցոյց տուած են, որ անոնք առանց հրահանգի գործած են:

26 Յունիսին, դատախաչութեան գրասենեակը յայտարարած էր, թէ Քալեմիի մահուան կապակցութեամբ ձերբակալած է 5 անձեր, որոնց երկուքը աւելի ուշ ազատ արձակուած են:

(ԱՅՓ)

ՕԹԱՆ ՍՏԱՆՁՆԵՑ ԲԱՊՈՒԼԻ ՄԵՋ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ԶՐԱՄԱՆԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վան Հէյսթ եւ Կլիմերոք

ՕԹԱՆ երէկ ստանձնեց Աֆղանիստանի մայրաքաղաք Քապուլի մէջ ապահովութեան հսկող միջազգային խաղաղարար ուժերու հրամանատարութիւնը, որ Եւրոպային դուրս 54 տարեկան պիտակցութեան առաջին առաքելութիւնն է:

Կեդրոնական Քապուլի մէջ կայացած հանդիսութեան մը ընթացքին, ուժերու նախկին հրամանատար գերմանացի պորալար Նորպրոք Վան Հէյսթ միջազգային ԻՍԱՅ ուժերուն դրօշակը յանձնած է ՕԹԱՆի պորալարներէն Կէօց Կլիմերոքի, որ նոյնպէս գերմանացի է:

Աֆղանիստանի նախագահ Համիտ Քարպալ եւ Գերմանիոյ պաշտպանութեան նախարար Փեթր Շրոյք մաս կ'ընեն բանակային, ՄԱԿի եւ Աֆղան շուրջ 300 պաշտօնատարներու, որոնք կը մասնակցէին հանդիսութեան:

ԻՍԱՅ, որ բաղկացած է 31 երկիրներէ 5300 պիտակցութեան (անոնց կարգին՝ աներկացի 110 խաղաղարար պիտակցութեան, Գեկտեմբեր 2001ին ի վեր Քապուլի հաստատուած է: Անկախ ստեղծուած էր Թայեպան վարչակարգին պարտութենէն շաբաթներ ետք՝ մայրաքաղաքը պաշտպանելու համար:

20 միւս ետք, Աֆղանիստանի նահանգները կը դիմագրաւեն անկայունութիւն՝ իրարու մրցակից պատերազմի «իշխաններ»ու միջեւ բախումներուն եւ թալեպաններուն, «Քայիտա» ցանցին եւ ըմբոստ իսլամական Կուլպուտտին Հիմաթիարի հաւատարիմ պիտակցութեան թափ ստացող դիմադրութեան պատճառով:

Աներկեան գլխաւորութեամբ դաշնակից ուժերը շաբաթավերջին բախումի մը ընթացքին ենթադրեալ թալեպան մը սպաննած են եւ երեք ուրիշներ ձերբակալած: Իսկ ՄԱԿ Կիրակի օր հարաւային անբնական առաքելութեան ներքին առաքելութեան մը յարձակումներուն պատճառով:

ՕԹԱՆի Եւրոպայի մէջ դաշնակից ուժերու հրամանատար ձեյմս ձոնկ երէկ յայտնած է, թէ ՕԹԱՆի կողմէ միջազգային ուժերուն հրամանատարութեան ստանձնումը նախկին հակախորհրդային պիտակցութեան համար ուղղակի վարչութեան փոփոխութեան մը ազդանշանն է:

(ԱՅՓ)

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● ՓԱՐԻՉ.- Ֆրանսայի մայրաքաղաք Փարիզի մէջ անցնող 4 օրերուն առնուազան 50 հոգի մահացած է տարբի պատճառով, յայտնած է Ֆրանսայի Շտապ օգնութեան Բժիշկներու Ընկերակցութեան նախագահ Փարթիք Փիլոյ Կիրակի օր, մինչ պաշտօնատարներ հեքքած են այս տեղեկութիւնը:

● ՊԱՐԻՉԻՆ.- Հիւսիսարեւելեան Սպանիան հարուստած անտառային հրդեհի մը պատճառով 5 զոհ արձանագրուած է Կիրակի գիշեր:

● ՀԱՐԻՐԱՎՈՐ ՈՐԻՇՆԵՐ ՎԱՐՏԱՊԱՐԻՐ ԻՆՏԵՆՍԻՎ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ՍՈՒՆԵՐԻՆ:

● ԼԻՉՊՈՆ.- Հարաւային Փորթուգալի մէջ 4 գիւղերու բնակիչներ հեռացուած են երկի, մինչ երեք օրէ ի վեր անհակազէի դարձած հրդեհի մը տուններուն կը մօտենան:

● ԱՆՈՒԱԿ 13 հոգի խելջամահ եղած է շաբաթավերջին Ալճերիոյ մէջ տեղատարափ անձրեւներու պատճառով ողորումներու հետեւանքով:

● ՄԱՍԿՈՒՆ.- Ըստ ռուս հոգեբան թաթիանա Տիթորիեւայի, անցեալ տարի շուրջ 60 հազար հոգի անձնասպան եղած է: Պատճառները գլխաւորաբար «ընկերային են», ըսած է ան երէկ:

● ՊԵՅՃԻՆԿ.- Չինաստանի մէջ անձնասպանութեան մէջ վերջերս տեղի ունեցած 3 արկածներ 26 զոհ իսկած են, մինչ 47 ուրիշներ կորուսուած են:

● ՄԱՆԻԼԱ.- Ֆիլիպիններու նախագահ Կլորիա Արոյո երէկ վերջ տուած է «ըմբոստութեան դրոշմները վիճակի», զոր հաստատած էր անցեալ ամիս, բանակին կողմէ ըմբոստութենէ իր ետք, յայտնելով, թէ յաւելեալ խոսովութիւններու սպաննալիքը չքացած է:

● ՍԹՈՔՈՂՄ.- Անցնող քանի մը տարիներուն անձնական պէնք կրող շուրջ 10 միլիոն պատանիներ թիւ մեծ աճ արձանագրած է: Այդ աճը 1999էն 2002 42 առ հարիւր եղած է:

(ԱՅՓ)

ԶԻՆԱԳՈՒԼԻ ԵՐԿԱՐԱԶԳՄԱՆ ...

Շարունակուած Ա. ԷջԸԸ

Անոր մէկ բանբերը ըսած է, թէ բանտարկեալները «ճորային» յանցանքներով արքայազանուած են եւ ո՛չ ապահովութեան կապուած յանցանքներով:

Անոնց մեծամասնութիւնը ամբաստանուած է առանց արտօնագրի Իսրայէլի մէջ մնալու յանցանքով, մինչ 25 ուրիշներ գողութեամբ կամ կայունացումներու վնաս հասցնելու յանցանքներով ամբաստանուած են:

Անցեալ Չորեքշաբթի օր, Իսրայէլ շուրջ 340 պաշտօնակցի բանտարկեալներ ազատ արձակուած էր: Անոնց կարգին էին Համասի եւ «Իսլամական Ժիհադ»ի անդամներ:

Յարդ Իսրայէլի դժկամութիւնը՝ բանտերու մէջ արգելափակուած շուրջ 6000 պաշտօնակցի բանտարկեալներու փոքր մէկ համեմատութենէն աւելի մեծ թիւ մը ազատ արձակելու, խաղաղութեան գործընթացին առջեւ ցոյցով մեծ խոչընդոտ մը եղած է:

Իսրայէլեան ոստիկանութիւնը երէկ յայտնած է, թէ բնակեցման վայրերու հրեայ բնակիչ մը ձերբակալուած է, վարչապետ Արիէլ Շարոնի պաշտօնակցի բնակավայրին մօտ, «պայն սպաննելու գծով սպաննալիքներ» կատարելէ ետք:

Ան Կիրակի գիշեր ըսած է, որ Շարոն պատասխանատու է բնակեցման վայրերու 2 բնակիչներու վերջերս կատարուած սպանութեան:

«ՈՒՄԵՆԿԱԾԸ ԱՒԵԼԻ ՄԵՆ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏԵ Ե ՈՒՆԵՆԱՅ»

Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Ան-մէտ Մահեր երէկ աներկեան աւելի մեծ դերակատարութեան կոչ ուղղած է՝ Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան հաստատման ի խնդիր «ճամբու քարտէս»ի գործադրութեան համար:

Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան Մերձավոր Արեւելքի հարցերու պատասխանատու Ուիլիամ Պրընսի հետ Գահիրէի մէջ տեսակցութենէն մը ետք, Մահեր թղթակցներու յայտնած է, թէ Ուաշինկթըն՝ համաձայն այս գծով իր յանձնարարութիւններուն, աւելի մեծ դերակատարութիւն պիտի ունենայ:

Մամուլին կարդացած կարճ յայտարարութեան մը մէջ, աներկացի պաշտօնատար անգամ մը եւս շեշտած է Ուաշինկթընի «վճարկանութիւնը»՝ «ճամբու քարտէս»ի գործադրութիւնը հետապնդելու, պոշտացնելով սակայն, որ գործադրութիւնը «դժուար գործընթաց մըն է»:

Ան ըսած է նաեւ, որ Եգիպտոս եւ Մ. Նահանգներ կը գործակցին Իսրայէլի եւ պաղեստինցիներուն հետ յառաջդիմութիւն արձանագրելու համար:

ՊԱՍՐԱՅԻ ՄԵՋ ՅԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ...

Շարունակուած Ա. ԷջԸԸ

չունեցող դէպքերու: 1 Մայիսին Սպիտակ Տունը յայտարարած էր, թէ Իրաքի մէջ պատերազմական մեծ գործողութիւնները վերջ գտած են:

Մինչ աներկացի պիտակցութեան ըմբոստներ կը հայածեն, հետըզհետէ աւելի մեծ թիւով անմեղներ զոհ կ'երթան կրակոցներուն եւ բախումներուն:

Նման պարագայ մը արձանագրուած է Շաբաթ օր, Պաղատի մէջ, երբ պիտակցութեան սպաննած են իրաքցի ոստիկան մը, ենթադրելով, որ իրենց վրայ կը յարձակէր: Աներկացի պիտակցութեան սպաննած են նաեւ այլ ոստիկան մը, որ կը փորձէր անձնատուր ըլլալ եւ ծեծած են երրորդ մը:

Նշեալ երեք ոստիկանները իրենց ինքնաշարժին (որ որեւէ նշան չէր կրէր) կը կրակէին կապակեղի ինքնաշարժի մը վրայ, զոր կը հետապնդէին, երբ աներկացիք կրակ քացած են:

Դէպքէն երկու շաբաթ առաջ «Էմիրսի Ինթըրնէշնըլ» խմբակը աներկեան բանակը ամբաստանած էր Իրաքի մէջ չափազանցեալ ձեռով ուժի գործածութեան դիմելու յանցանքով:

Վարչաքարտերը շարունակած են ցնցել նաեւ մայրաքաղաքը, ուր Կիրակի գիշեր 2 ձեռնառումներ պայթած են բրիտանական ղեկավարանան մօտ, իրաքցի մը վիրաւորելով:

ՄԱԿ ԳՈՐԾՈՒ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏԵ Ե ՈՒՆԵՆԱՅ

Միւս կողմէ, Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Ան-մէտ Մահեր երէկ Գահիրէի մէջ ՄԱԿի գործօն դերակատարութեան կոչ ուղղած է՝ Իրաքի գերիշխանութեան վերահաստատումին համար:

Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան Մերձավոր Արեւելքի հարցերու պատասխանատու Ուիլիամ Պրընսի հետ տեսակցութենէն մը ետք, Մահեր ըսած է, թէ Պրընսի շեշտած է, թէ իրաքցի ժողովուրդը պիտի ստանան իր գերիշխանութեան ամբողջական պատասխանատուութիւնը:

Ուաշինկթըն յուսակալութիւն արտայայտած է անցեալ շաբաթ արքայազան գործողութեան նախարարութեան կայացուցած Գահիրէի ժողովին արտայայտուած չլրջալուին համար:

Պրընս, որ Կիրակի օր Իրաք այցելութենէն մը ետք Գահիրէ հասած էր, դարձեալ ըսած է, թէ իշխող խորհուրդը արաբական պետութիւններուն պէտք է անհրաժեշտ միջոց մը նկատուի՝ Պաղատի մէջ դէպի իրողի գերիշխան կառավարութիւն մը փոխանցման համար:

Յորդանանի ընդդիմադիր իսլամական Գործի ձակատ Կուսակցութիւնը երէկ պոշտացուցած է իսլամները, թէ իշխող խորհուրդին անդամակցութիւնը իսլամական սկզբունքները բռնաբարել կ'ընշանակէ:

Անոր մէկ յայտարարութիւնը ըսած է, թէ Ստտուած կ'արգիլէ իսլամներուն դաշնակցի «իսլամութեան թշնամիներուն», ամբաստանելով Մ. Նահանգները Իրաքի դէմ պատերազմի ձեռնարկելու «կայսերապաշտ» կան» նպատակներով:

● Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը երէկ յայտնած է, թէ Իրաքի մէջ «քստը» վերջ պիտի գտնէ միայն օտար ուժերու հետաջնումով:

(ԱՅՓ)

Advertisement for AFHIL medical equipment. Includes text: 'RENT AND SALE', 'AT HOME', 'Wheelchair', 'Walker', 'Electric Bed', 'Manual Bed', 'Water Mattress', 'Cans', 'Sticks', 'Serum Tripod', 'Walking Frame', 'HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES', 'Over Bed Table', 'All Kinds Of Oxygen', 'We Also Provide', 'Laboratory service', 'Physiotherapist', 'Nurses Aids', 'P.T.S. (AMBULANCE)', 'ՅՈՒՑԱՄԱՐՆՈՒՄ՝ «ԱՐԻՆ» ՍԵՆՁԵՐ ԳՐԱՅԵՆԵԱԿ՝ ԱՅՏՐԼ, ԱՅՏՏԻ ԶԵՆԸ, Բ. ՅԱՐԿ ԵՆԸ. (01) 242556/7', 'NO MATTER WHAT YOU NEED... OR WHERE YOU NEED.' and a large stylized logo.